

Tvrdošovský **SPRAVODAJ**

MAGAZÍN OBCE TVRDOŠOVCE

Ročník XV. | číslo 3. | december 2012 | Cena: 1,20 €

*Veselé Vianoce
a šťastný
nový rok 2013 !*

MILÍ ČITATELIA!

V čase, kedy sa Vám dostalo do rúk vianočné vydanie Tvrdošovského spravodaja, už určite máte za sebou ten najväčší zhon, máte upečené chutné koláčiky, poupratovaný a krásne vyzdobený byt. Ak práve opak je pravdou, alebo stále máte pocit, že niečo chýba k tomu, aby bolo všetko dokonalé, tak vedzte, že nikdy nič nebude dokonalé. Takže nezúfajte a pokojne listujte ďalej. Možno práve tu nájdete chýbajúcu inšpiráciu. Môžete sa dočítať, čo sa udia- lo v obci od posledného vydania nášho časopisu, pripomenieme si tradičné slovenské Vianoce, poradíme Vám, ako vyzdobiť slávnostný stôl a nakoniec aj možno niečo upečiete podľa našich receptov. Ani tentokrát nebudú chý- bať aktuálne informácie z pera staros- tu obce, referentov obecného úradu, či poslancov obecného zastupiteľstva. Koniec roka je dobrou príležitosťou poďakovať sa všetkým, ktorí nám po- máhali s prípravou Tvrdošovského spravodaja. Bez Vás, našich jazykových korektorov, autorov výborných nápa- dov a námetov a samozrejme autorov článkov by sme sa nezaobišli. Ďakuje- me za spoluprácu a naďalej očakávame Vaše námety a články.

Dovoľte mi v mene redakcie popriať Vám šťastné a veselé sviatky!

Livia Borbélyová
redakcia Tvrdošovského
spravodaja

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ SI
MÔŽETE PREDPLATIŤ NA OBCNOM
ÚRADE ALEBO V KNIŽNICI.
ROČNÉ PREDPLATNÉ STOJÍ 3 €.

NOVORODENCI

Diana Tanková	15. 7. 2012
Šimon Vojtuš	18. 7. 2012
Diána Vinczeová	18. 7. 2012
Sofia Számelová	25. 7. 2012
Justin Molnár Rácz	7. 8. 2012
Viktória Busánszka	24. 8. 2012
Olivia Seiner	29. 8. 2012
Viktor Varga	31. 8. 2012
Tyler Gombik	17. 9. 2012
Max Bihari	27. 9. 2012
Denis Lakatos	10. 10. 2012
Michaela Stojková	15. 10. 2012
Máté Morvai	21. 10. 2012
Hanna Tóth	23. 10. 2012
Filip Vida	7. 11. 2012

MLADOMANŽELIA

Zoltán Buják a Valéria Pofáková	22. 6. 2012
Peter Bihari a Jaroslava Lakatošová	15. 8. 2012
Darragh Byrne a Veronika Kamenická	18. 8. 2012
Lubomír Lőrincz a Diana Škulecová	18. 8. 2012
Jozef Nemeš a Henrieta Bratová	24. 8. 2012
Zoltán Bircóci a MUDr. Stanislava Litviaková	25. 8. 2012
Viktor Alföldi a Csilla Csábiová	1. 9. 2012
Gábor Magyar a Csilla Csikósová	15. 9. 2012
Tibor Kanyicska a Livia Vanyová	22. 9. 2012
Viktor Kopečný a Ing. Eva Vanyová	22. 9. 2012
Ing. Ondrej Ivanko a Ing. Monika Rybárová	22. 9. 2012
Štefan Koczka a Márta Bara	29. 9. 2012
Andrej Čerhák a Ivana Lóbová	20. 10. 2012

OPUSTILI NÁS

František Vida (1945)	7. 7. 2012
Alexander Brenkus (1926)	10. 7. 2012
Margita Koszibová, rod. Szekanová (1932)	31. 7. 2012
Štefan Kosziba (1925)	9. 9. 2012
Ján Balogh (1929)	12. 9. 2012
Štefan Ludas (1960)	19. 9. 2012
Helena Vanyová, rod. Vidová (1923)	23. 9. 2012
Jozef Kohút (1929)	24. 9. 2012
Štefan Živojinov (1948)	24. 9. 2012
Dominik Pintér (1983)	29. 9. 2012
Marcela Ballová, rod. Sekanová (1932)	3. 10. 2012
Július Balla (1959)	18. 10. 2012
Jozef Kuruc (1926)	21. 10. 2012
Viola Bihariová (1956)	25. 10. 2012
Alžbeta Szabóová, rod. Bujáková (1935)	28. 10. 2012
Marian Záhorský (1956)	29. 10. 2012
Katarína Dreninová, rod. Ižáková (1949)	1. 11. 2012
Monika Benczeová (1950)	2. 11. 2012
Irena Cibulková, rod. Balázsová (1930)	4. 11. 2012
Marta Csányiová, rod. Borosová (1936)	4. 11. 2012

JUBILANTI

- 70 August:** Helena Ludasová, Ľudovít Sza-
bó, Ema Mészáros, Fridrich
Horáček
- September:** František Bédi, Klára Blažková,
Helena Rubišová, Ema Morvaiová
- Október:** Jozef Tóth, Mária Sipošová, La-
dislav Cirok, Margita Ludasová,
Mária Rosková, Mária Sántaová
- November:** Mikuláš Balogh
- 75 August:** Júlia Tóthová, Anna Lisková, Va-
léria Tóthová
- September:** Štefan Tóth, Vincent Balogh, Iza-
bella Kollárová
- Október:** Vincent Geró, Ema Ruzsiková,
Július Vanya
- November:** Jozef Brlai, Vincent Ladics
- 80 August:** Terézia Szabová, Štefan Tóth,
Emma Pšenáková, Ľudovít Ba-
logh, Alžbeta Vanyaová
- September:** Vojtech Pšenák, Mária Képesi,
Mária Ivaničová, Vilma Bogdányová
- Október:** Rozália Baloghová, Terézia Ben-
czeová, Mária Csányiová
- November:** Júlia Baraová, Ema Dózsová,
Rozália – Olga Vidová
- 85 August:** Emília Borbélyová
- September:** Anna Vinczeová, Mária Vanyaová
- Október:** Július Csányi, Júlia Fialková
- November:** Pavel Pekarík
- 90 Október:** Hermína Királyová, Helena Vaňová
- 95 Október:** Margita Žilinská

Z OBSAHU

[3. strana]	Správa starostu obce	[14. strana]	Zdravie
[5. strana]	Bonyhád	[16. strana]	Reportáž
[6. strana]	Obecný úrad informuje	[18. strana]	Vianoce
[8. strana]	Vzdelávanie	[20. strana]	Šport
[10. strana]	Kultúra	[21. strana]	Zábava

TVRDOŠOVSKÝ SPRAVODAJ / TARDOSKEDDI HÍRMONDÓ

Vydavateľ/Kiadó: Obec Tvrdošovce – Tardoskedd község. **Adresa/Cím:** Obecný úrad – Községi Hivatal, Novozámocká cesta 56, 941 10 Tvrdošovce. IČO: 309338 **Evidenčné číslo/Nyilvántartási szám:** EV 3871/09 – Ministerstvo kultúry SR. **Registrácia/Bejegyzés:** 238/98 OŠaK Nové Zámky. **Redakcia:** Livia Borbélyová, Agáta Borbélyová, PaedDr. Judita Juhászová, PaedDr. Iveta Mészáros, Mgr. Csilla Rybárová, PaedDr. Tóth Szilvia, Mgr. Judita Veresová. **Foto:** Imrich Mészáros **Grafika a tlc/Térkép és nyomtatás:** KORUND desktop, spol. s r. o., Považská 18, 940 67 Nové Zámky. **Počet výtlačkov/Példányszám:** 600. Časopis vychádza trikrát ročne. Megjelenés: évente háromszor. **Dátum vydania:** 15. 12. 2012 **Kiadás időpontja:** 2012. 12. 15. **Redakcia si vyhradzuje právo zmien a redakčných úprav publikovaných príspevkov.** **Obsah publikovaných príspevkov sa nemusí stotožňovať s názormi redakcie.** **A szerkesztőség fenntartja a kéziratok lerövidítésének és módosításának jogát.** **A közölt cikkek tartalmáért a szerkesztőség nem vállalja a felelősséget.**

VIANOČNÉ TRHY V TVRDOŠOVCIACH

(22. decembra 2012 pred Obecným domom)

Vážení občania a podnikatelia!

Obec Tvrdošovce usporiada dňa 22. 12. 2012 Vianočné trhy pred Obecným domom pod stanom, na ktoré Vás srdečne pozývame. V prípade záujmu si môžete rezervovať predajné miesto včas na tel. č. 035/6492 213, 0905 451 105, príp. 0907 322 496.

VÁŽENÍ OBČANIA A PREDAJCOVIA, TEŠÍME SA NA VAŠU ÚČASŤ!

Program 22. decembra 2012 (sobota)

10⁰⁰ h. – VIANOČNÉ TRHY pred Obecným domom

10⁰⁰ – 15⁰⁰ h. – DETSKÝ KÚTOK:
výtvarná dielňa, hrací a rozprávkový kútik

15⁰⁰ – 17⁰⁰ h. – Miestne škôlky, základné školy
a folklórne skupiny prednesú VIANOČNÝ PROGRAM

17⁰⁰ – 18⁰⁰ h. – DETSKÝ KÚTOK

18⁰⁰ h. – Vianočný koncert skupiny
KICSÍ HANG

Správa

STAROSTU

Je skoro neuveriteľné, ale je to tak. 10. decembra prekročíme prah polovice cyklu volebného obdobia. Listujúc predchádzajúce vydania Tvrdošovského spravodaja, a sledujúc vysielania TV Carisma, môžem tvrdiť, že som sa vždy snažil informovať obyvateľov o aktuálnom živote v obci a o aktuálnych daniach. Priame a verejné zasadnutia Obecného zastupiteľstva (OZ) nám dávajú objektívny obraz o aktivitách poslancov, ich názoroch, pripravenosti, resp. o každodenných záležitostiach obce.

S pokojným svedomím môžem povedať, že v dnešnom svete nie je ľahký život starostov a to platí aj na Tvrdošovce. Úsporné opatrenia, ktoré prijímajú obce aj mestá sa dotýkajú každého z nás. Občas bolo potrebné prijať bolestivé rozhodnutia v záujme toho, aby sme na druhej strane vedeli zabezpečiť služby pre občanov, akými sú verejné osvetlenie, kosenie verejných priestranstiev, odpratávanie snehu, miestny rozhlas a pod. Tak, ako sa kríza a inflácia dotýka rodín, tak sa dotýka aj samospráv. Čím ďalej, tým bude ťažšie zabezpečovať základné služby, veď najväčším zdrojom sú pre nás podielové dane, z ktorých je čoraz menej. Problémom sú aj nevyhnutné pohľadávky od obyvateľov a podnikateľov, ktoré je potrebné vymôcť. Každý jeden krok je potrebné dôkladne zvážiť. Nedostatok financií a výpadok príjmov sa dá kompenzovať len znížením mzdových nákladov, odpredajom nepotrebných nehnuteľností, úsporou na energiách.

V čom sa prejavuje uplynulé obdobie?

Uplynulé dvojročné obdobie aj napriek nedostatku financií hodnotím pozitívne, veď sme vykonali niekoľko rekonštrukcií aj vďaka miestnym podnikateľom a z vlastných síl: **zrekonštruovali sme zdravotné stredisko, kostol na cintoríne, suterén obecného úradu a Obecného domu**, hosťom sme dali príležitosť na ubytovanie v **Hostovskom dome**. Na radosť našich futbalistov sme skonsolidovali šatne, **vybudovali sme pre rozhodcov nové priestory**, pre

fanúšikov sme **osadili nové sedadlá a vybudovali sociálne priestory**. Fanúšikovia môžu aj vďaka novozavedenému losovaniu futbalovej lopty prežívať príjemné chvíle počas domácich zápasov. Myslím si, že tieto zmeny v športovom živote pozitívne ovplyvnili výkony našich futbalistov, veď majú za sebou úspešnú sezónu. Vďaka za to trénerom a družstvám!

Na naše potešenie sa podarilo dokončiť projekty Revitalizácie centrálnej obecnej zóny a Rekonštrukcie základnej školy. V oblasti protipovodňových opatrení po-

važujeme za prínos, že sme priebežne vedeli zamestnávať približne 20 našich obyvateľov pri čistení zanedbaných járkov, resp. prostredníctvom dotácií z Environmentálneho fondu sme mohli zakúpiť 2 vysokovýkonné čerpadlá. Cez Ministerstvo vnútra SR sme od Hasičského a záchranného zboru získali hasičské vozidlo. Pred dvomi rokmi sme spustili program „Za krajšie Tvrdošovce“, prostredníctvom ktorého sa za pomoci našich dobrovoľných obyvateľov podarilo „zlikvidovať“ množstvo ilegálnych skládok v obci.

Ilegálnych skládok je dnes už pomenej, ale stále nachádzame aj nové. Pre mňa osobne je to nepochopiteľné, pretože je v obci zabezpečená možnosť uloženia tak komunálneho ako aj zeleného odpadu.

Na zvýšenie bezpečnosti našich občanov sme osadili **nový kamerový systém**, chrániaci naše cennosti. Pre mladých sme sprístupnili **bezplatný WIFI systém** v centre obce. Spomenuté aktivity sa podarilo zrealizovať z dotácií. Kultúrny život v obci sa nám podarilo v pozitívnej miere ovplyvniť vďaka menším projektom a dotáciám. Tak sme mohli realizovať veľkonočné, letné, vianočné ale aj iné ďalšie remeselnícke tábory a aktivity, ale aj **modernizáciu knižnice**, v ktorej si už čoskoro budeme môcť aj elektronicky rezervovať knižné tituly. Nemôžeme ale pri tom zabudnúť na prefarbenie lavičiek na amfiteátri, **odovzdanie Železničarskeho múzea a Stípu priateľstva**.

Zahľadiac sa späť na toto dvojročné obdobie, nemôžem nespomenúť tie každodenné starosti, ktoré sa priamo dotýkajú našich obyvateľov. Myslím tým na žiadosť obyvateľov ulice Gorkého, kde z časti chýbalo verejné osvetlenie, ulice Marhuľová,

Dovoľte mi zaželať Vám pokojné prežitie vianočných sviatkov a nový rok plný šťastia a úspechov.

Ing. Marián Tóth
starosta obce

Záhradnícka a Kapustová, kde ešte nebol a osadili sme asfalt. Obyvateľov ulice Bercsenyiho trápil problém verejného vodovodu, ktorý sme tiež odstránili prepojením ulice Rákócziho a Bercsenyiho, v budúcnosti bude podľa možnosti zabezpečená spevnená komunikácia. V areáli Základnej školy sa vďaka finančnej pomoci bude realizovať výstavba detského dopravného ihriska. V spolupráci s vedením našich základných škôl pracujeme na analýze možnosti napojenia vykurovacieho systému ZŠ na termálnu vodu, ktorá preteká do areálu termálneho kúpaliska práve pred ZŠ. Tým by sme zabezpečili úspory nákladov na energiách.

Čo môžeme očakávať v nasledujúcich dvoch rokoch?

Na poslednom zasadnutí OZ poslanci schválili návrh na zriadenie spoločnosti Termálne kúpalisko Tvrdošovce, s.r.o., vďaka ktorému môže dlhoročne nevyužitá voda naberať pozitívny smer. Zriadenie tejto spoločnosti umožní, aby sa začalo s rekonštrukciou a prípadným rozšírením súčasného kúpaliska, ktoré však bude možné len vtedy, ak to budeme chcieť všetci.

V poslednom období prejavný záujem o možnosti riešenia bytovej otázky je aktuálny tak zo strany mladých ako aj starších ľudí. Na zasadnutí OZ sa diskutovalo aj o tom, či je záujem o nájomné domy alebo nájomné byty. Realizácia rozbehnutých projektov spočíva v spoločnom rozhodnutí, zabezpečení finančných zdrojov a na spoločnej vôli.

Chceli by sme využiť dotácie z fondov EÚ a jednotlivých ministerstiev. Pracujeme na viacerých projektoch, napr. zateplenie budovy obecného úradu, projekt zameraný na rozšírenie verejného vodovodu v obci, vedíme rokovania v oblasti zabezpečenia pracovných príležitostí, ale tak isto má dôležité miesto pri rozhodovaní v káblovej televízii a v Tvrdošovskom spravodaji predstavený projekt zhodnocovania komunálneho odpadu.

V polovici volebného obdobia si myslím, že smer, ktorým sme sa vybrali je správny. Veľké veci z mála peňazí sa za krátky čas vykonať nedajú, ale verím, že dobrým slovom, snahou, ľudským prístupom sa to dosiahnuť dá.

Ing. Marián Tóth

POSLANECKÉ OKIENKO

Vážení obyvatelia!

Na poslednom zasadnutí Obecného zastupiteľstva požiadala redakcia Tvrdošovského spravodaja poslancov, aby sa podelili s čitateľmi o názory, aby informovali obyvateľov obce o práci, ktorá prebieha v zastupiteľstve.

Vyhovajúc požiadavke by som v niekoľkých myšlienkach zhrnul svoju prácu.

Poslancom Obecného zastupiteľstva som šiesty rok. Ako podnikateľ (moja spoločnosť úspešne funguje už 23. rok a môžem povedať, že zamestnáva približne 40 Tvrdošovčanov; v roku 2011 dostala ministerské ocenenie za dlhoročný prínos pre hospodárstvo SR). Som členom finančnej komisie spolu s ďal-

šími piatimi členmi. Neprezradím tajomstvo, keď poviem, že roky podporujem nielen naše kultúrne združenia, školy a škôlku, šport, ale aj obec.

Vo volebnom období hodlám podporovať začatý proces využitia termálnej vody a výstavby nájomných bytov, rád by som prispel k zlepšeniu finančnej situácie obce. Za prioritu považujem, aby sa doriešila situácia so skládkou komunálneho odpadu. Práca poslanca nespočíva len v účasti na obecných zasadnutiach. Osobne aktívne zastupujem našu obec na rôznych kultúrnych akciách, či už v Bonyháde, Kôrmye, Nagyatáde atď. ale aj v Tvrdošovciach.

Jozef Csanda, poslanec OZ

Dva roky od posledných volieb do Tvrdošovského obecného zastupiteľstva ubehli ako voda. Boli to 2 roky plné kompromisov a hľadania cesty k spoločným a správnym rozhodnutiam, nakoľko členstvo je rôznorodé, každý má svoje priority a snaží sa ich presadiť. Bola to cesta otvorenosti a úprimnosti, čo sme aj chceli presadiť v tomto volebnom období (zasadnutia obecného zastupiteľstva sú v priamom prenose).

Chceli sme sa zamerať hlavne na mladých ľudí, mládež a deti, čo sa nám aj darí. Každý rok organizujeme vianočné zbierky pre sociálne slabé rodiny. V lete organizujeme denné tábory pre deti školského veku, ktoré sú z roka na rok obľúbenejšie. V neposlednom rade je tu naša snaha presadiť výstavbu nájomných bytov pre mladých ľudí, ale i pre seniorov. Jarné upratovania obce sa stali úspešnými a stali sa pravidelnosťou, do ktorých sa

zapájajú ľudia v peknom počte vždy viac a viac. Skrášľujeme a čistíme naše bezprostredné okolie a prostredie, zároveň upevňujeme kolektívnosť a spolupatričnosť. Potešilo by nás, keby sa do týchto akcií zapájalo vždy viac občanov našej obce. Veď to robíme nie len pre seba, ale aj preto, aby sme mali krajšie prostredie okolo seba. Aktívne sa zúčastňujeme aj hodových slávností, na súťaži tam, kde sú potrebné pomocné ruky a iná výpomoc. Dúfam, že do ďalšieho obdobia nám zostane dosť síl a energie na to, aby sme presadili aj ďalšie naše predsavzatia, a aby aspoň časť z nich sa dotiahla do konca.

Blížia sa najkrajšie sviatky v roku, Vianoce. Dovoľte nám, aby sme vám zapriali veľa zdravia, lásky, porozumenia a „aby sa nám ľahšie žilo“.

Gabriela Halászová,
Mgr. Nora Konecsná,
Ing. Peter Biróczy

VERONIKA SALÓN

Požehnané radostné Vianoce a šťastný
Nový rok 2013 žela Veronika Borosová
– Veronika Salón.

Kozmetické služby

- komplexné ošetrovanie pleti
- žehlenie pleti
- masáže tváre a rúk
- parafínový zábal rúk
- depilácia
- líčenie
- manikúra, nechťový dizajn
- pedikúra
- nastreľovanie náušníc

0902 157 269

BONYHÁD

HLAVNÉ MESTO REGIÓNU „VÖLGYSÉG” – „MESTO PERCZELOV“

Hlavné mesto regiónu „Völgyseg” a mesto Perczelov sa nachádza na južnej hranici kraja Tolna, popri hlavnej ceste č. 6, 20 km od mesta Szekszárd a 40 km od mesta Pécs. Počet obyvateľov predstavuje 14 000 ľudí. Bonyhád je nielen centrom maďarských Nemcov, ale aj i Sikulov z Bukoviny. Okrem nich toto mesto obývajú aj miestni Maďari a Rómovia.

Rodina Perczel počas dlhého obdobia vniesla významnú rolu do života mesta a zanechala významné hospodárske, duchovné a kultúrne dedič-

kožené podrážky a podšívky. Pre exkluzívne typy automobilov ako Audi, BMW Mercedes-Benz a Porsche vyrába Schaefer-Oesterele Kft. kožené výrobky pre interiér auta.

Dôležitú úlohu v meste zohráva pestovanie rastlín a chov zvierat, spoločnosť Pannónia Mezőgazdasági Zrt. je významná aj v celoštátnom meradle. Bonyhádske plemeno červeného dobytku je známe ďaleko za hranicami mesta pre kvalitné mäso a produkciu mlieka. Viacerí v meste sa zaoberajú vinárstvom. Najväčším podnikom zaoberajúcim

sa XXII. medzinárodný folklórny festival „Stretnutie Bukoviny“, 10.-12. august - XVII.

oslava a oslava nového chleba. V mesiaci september sa konal basketbalový turnaj mužov. 13-14. októbra - celoštátny folklórny festival a obetvová slávnosť, 18. októbra – jesenný festival múzeí.

Začiatkom decembra sa konali oslavy 25. výročia založenia folklórneho tanečného súboru Kränzle. Na december sú plánované športové podujatia, Národný mikulášsky

Termálne kúpalisko, foto: József Losonczi

Západ slnka nad Bonyhádom, foto: Tamás Streicher

stvo. Béla Perczel v roku 1909 založil smaltovanú továreň. Nesie názov EMA-LION Bonyhád Kft. A je dodnes jedinou továrňou na smaltovaný tovar v Maďarsku. Dôležitú úlohu zohráva v hospodárskom živote mesta vinársky priemysel, pivovary a výroba smetných nádob – Bogép Kft. Výroba obuvi v meste Bonyhád má už dlhoročnú tradíciu, veď v roku 1917 bola založená továreň Petermann a Glaser, ktorá sa zaoberala výrobou obuvi. Dnes sa výrobou obuvi sa zaoberajú 4 spoločnosti, a to Aranykorona ipari-kereskedelmi és szolgáltató Kft., GOYSER Schuh Kft., HG Cipő Kft., LD Jagd Cipőgyártó Kft., a L-Corium Kft vyrábajúca

sa exportom vína v Maďarsku je Danubiana Bt. so sídlom v Gyöngyösi a Bonyháde.

Mesto Bonyhád má šesť partnerských obcí, a to nemecký Hochheim am Main (1997), Treuchtlingen (2011) a Wernau (1989); slovenské Tvrdošovce (1998); poľské Jastrowie (2005) a Pancsova (2010)

1. mája 2012 otvorilo svoje brány termálne kúpalisko Bonyhád, ktoré ponúka bazénový svet pozostávajúci z plaveckého bazéna, sedacieho bazéna a detského bazéna.

Návštevníkov Bonyhádu očakávali v roku 2012 s niekoľkými programami.

Začiatkom augusta sa ko-

volejbalové stretnutie, 10.-11. august - XII. Tarka festival, 20. august – Svätostefanská

volejbalový turnaj a futbalový pamiatkový turnaj Benga Cup Ferenc Garai.

Evanjelický gymnázium, foto: Axel Schambier

OBEČNÝ ÚRAD INFORMUJE

Do konca novembra 2012 boli schválené tri všeobecne záväzné nariadenia, ktoré sa týkajú obyvateľov obce Tvrdosovce.

VZN č. 1/2012 obsahuje **pravidlá času predaja v obchode a času prevádzky služieb na území obce Tvrdosovce**. Určuje pravidlá času predaja v obchode a čas prevádzky služieb, poukazuje na povinnosti prevádzkovateľa obchodu a služieb ako aj na kontrolu a sankcie dodržiavania VZN.

VZN č. 2/2012 o podmienkach chovu, držania a vodenia psov na území obce Tvrdosovce. Evidenciu psov vedie Obecný úrad Tvrdosovce – referát miestne dane a poplatky v kancelárii č. 1. Držiteľ psa je povinný do 31. 1. kalendárneho roka oznámiť každú zmenu skutočností a údajov, ktoré sa zapisujú do evidencie na Obecnom úrade. Podľa zákona NR SR č. 282/2002 Z.z. všeobecne záväzné nariadenie obsahuje starostlivosť o psov a podmienky ich chovu, vodenie psa, ďalej informuje kde je zakázaný vstup so psom v obci, odchyt psov, stanovuje priestupky a sankcie pri nedodržiavaní tohto VZN.

VZN č. 3/2012 o prevádzkovom poriadku pohrebiska bol vypracovaný na základe zákona NR SR č. 131/2010 Z.z. o pohrebničtvě. VZN okrem základných pojmov zahŕňa zriadenie

pohrebiska, prevádzkovanie pohrebiska, povinnosti prevádzkovateľa pohrebiska, evidenciu pohrebiska, užívanie hrobového miesta, cenník poplatkov za služby na obecnom cintoríne, výpoveď nájomnej zmluvy, prístup na pohrebisko, povinnosti nájomcu hrobového miesta a povinnosti návštevníka pohrebiska.

Cenník poplatkov za služby na obecnom cintoríne

Nájomné za 1-hrobové miesto na 10 rokov	15,- €
Nájomné za 2-hrobové miesto na 10 rokov	30,- €
Nájomné za urnové miesto na 10 rokov	10,- €
Nájomné za hrobku na 10 rokov	50,- €
Údržba komunikácie na 10 rokov	4,- €
Spotreba vody na 10 rokov	4,- €
Vykonávanie stavebných prác / 1 deň	10,- €
Vykonávanie stavebných prác / 1 rok	100,- €
Obradná miestnosť na 1 pohreb	16,- €
Chladiaci box na 1 deň	5,- €

Otváracia doba pohrebiska pre verejnosť:

Apríl – september	od 7 ³⁰ h – do 21 ⁰⁰ h
Október – marec	od 8 ⁰⁰ h – do 17 ⁰⁰ h

Povolenie výrubu drevín v obci

Vlastník (správca, nájomca) pozemku na ktorom sa nachádza drevina, je povinný sa o ňu starať, najmä ju ošetrovať a udržiavať. Ošetrovanie je činnosť zameraná na udržanie, alebo zlepšenie ich zdravotného stavu alebo na odstránenie následkov ich poškodenia.

V prípade, že vlastník (správa, nájomca) pozemku chce vyrúbať drevinu, ktorá rastie na jeho pozemku, je povinný požiadať o povolenie na výrub obecný úrad v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.

Odôvodneným prípadom na vydanie súhlasu na výrub dreviny je najmä preukázanie:

- zlého zdravotného stavu dreviny, z ktorého hľadiska má drevina malú pravdepodobnosť prežitia,
- nevhodných hygienických podmienok v bytových a nebytových priestoroch
- narušenie stability stavby koreňovým systémom dreviny

Na výrub každej dreviny s obvodom kmeňa nad 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou a na výrub krovitých porastov s výmerou nad 10 m², sa vyžaduje súhlas obce na ktorej území sa drevina, resp. krovité porasty nachádzajú.

Žiadosť o povolenie na výrub je potrebné adresovať Obecnému

úradu Tvrdosovce, s uvedením kontaktných údajov (meno, resp. názov právnickej osoby, adresa, resp. sídlo právnickej osoby), údaje o pozemku na ktorom drevina rastie (katastrálne územie, druh pozemku, číslo parcely) údajov o drevine (druh dreviny, počet kusov, obvod kmeňa). Žiadosť je zverejnená na webovej stránke obce www.tvrdosovce.sk

Prílohou žiadosti o výrub musia byť nasledovné doklady, nie staršie ako 1 rok:

- kópia katastrálnej mapy s označením lokalizácie dreviny
- list vlastníctva pozemku na ktorom drevina rastie resp. preukázanie iného práva k pozemku (nájomná zmluva a iné.)

Správny poplatok:

Podmienkou podania žiadosti je uhradenie správneho poplatku v hotovosti do pokladne obecného úradu, resp. na účet obce:

- Fyzická osoba – správny poplatok vo výške 10,- €
- Právnická osoba – správny poplatok vo výške 100,- €

Súhlas na výrub dreviny sa môže v odôvodnených prípadoch vydať len po posúdení ekologických a estetických funkcií dreviny a vplyvov na zdravie človeka a so súhlasom vlastníka alebo správu, prípadne nájomcu pozemku (ak mu takéto oprávnenie vyplýva z nájomnej zmluvy), na ktorom drevina rastie,

ak žiadateľom nie je priamo vlastníkom pozemku.

Náhradná výsadba – orgán ochrany prírody (Obec Tvrdosovce) uloží žiadateľovi v súhlase na výrub dreviny povinnosť uskutočniť primeranú náhradnú výsadbu na určenom mieste a to na náklady žiadateľa, uprednostňuje pritom geograficky pôvodné a tradičné druhy, resp. uloží zaplataenie finančnej náhrady.

Súhlas na výrub dreviny sa nevyžaduje:

a) na stromy s obvodom kmeňa do 40 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou a krovité porasty s výmerou do 10 m², s výnimkou drevín rastúcich ako súčasť verejnej zelene, na cintorínoch alebo na území s druhým a tretím stupňom ochrany

b) pri obnove produkčných ovocných drevín, ak sa výsadba nových ovocných drevín uskutoční do šiestich mesiacov odo dňa výrubu, pričom ten, kto drevinu vyrúbe, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu. Obnovou produkčných drevín sa rozumie výmena (výrub) ovocných drevín s jednoznačnou funkciou produkcie ovocia, za účelom výsadby nových ovocných drevín, pričom nemusí ísť o výsadbu drevín tých istých ovocných druhov

c) pri bezprostrednom ohrození zdravia alebo života človeka, alebo značnej škody na majetku, pričom ten, ktorý drevinu vyrúbe, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najneskôr do piatich dní od uskutočnenia výrubu. **Bezprostredným ohrozením zdravia alebo života človeka alebo značnej škody na majetku** sa rozumie taký stav ohrozenia, ktorý je vyvolaný najmä nepredvídateľnou alebo neodvratiteľnou udalosťou nezávislou od ľudskej vôle, s ktorou sa spájajú následky týkajúce sa ohrozenia zdravia alebo života človeka alebo vzniku značnej škody na majetku. Ide najmä o úder blesku, povodeň, smršť, ako aj suché stromy nachádzajúce sa na miestach, kde môžu ohroziť zdravie alebo život človeka alebo spôsobiť značnú škodu na majetku

d) ak oprávnenie alebo povinnosť výrubu vyplýva z osobitných predpisov, pričom ten, kto chce vyrúbať drevinu, je povinný túto skutočnosť písomne oznámiť orgánu ochrany prírody najmenej 15 dní pred uskutočnením výrubu

e) na územiach so štvrtým alebo piatym stupňom ochrany, kde je výrub dreviny zakázaný (§ 15 ods. 1 písm. e) a § 16 ods. 1 písm. a)

f) ak je výrub preukázateľne nevyhnutný na zabezpečenie starostlivosti osobitne chránenú časť

prírody a krajiny a ak výrub vykonáva alebo obstaráva organizácia ochrany prírody

g) na stromy s obvodom kmeňa do 80 cm, meraným vo výške 130 cm nad zemou, ak rastú v súkromných záhradkách a záhradkárskech osadách.

Podnet na výrub dreviny na pozemkoch vo vlastníctve obce je potrebné podať na Obecny úrad Tvrdošovce, s uvedením kontaktných údajov (meno, adresa), údajov o mieste požadovaného výrubu (ulica, katastrálne územie), údajov o drevine (druh dreviny, približný vek, zdravotný stav dreviny) a dô-

vodov podnetu na výrub.

Priestupku sa dopustí ten, kto:

- poškodzuje dreviny
- nesplní povinnosti uložené obcou v súhlase na výrub dreviny
- vyrúbe, objedná výrub alebo dá pokyn na výrub dreviny alebo chráneného stromu bez súhlasu obce
- neobnoví produkčné ovocné dreviny v stanovenej lehote
- nepreukáže oprávnenie na výrub súhlasom na výrub a pôvod prepravovaného dreva
- neoznámí výrub dreviny
- uvedie nesprávne údaje v žiadosti o súhlas s výrubom dreviny

Sankcie:

Za uvedené priestupky môže obec uložiť pokutu v zmysle zákona. Obec môže v rozhodnutí o priestupku uložiť, aby povinný v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré bola pokuta uložená. Ak povinný tieto opatrenia nevykoná, možno mu uložiť ďalšiu pokutu až do výšky dvojnásobku uloženej pokuty.

Bližšie informácie nájdené v zákone č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, prípadne Vám budú poskytnuté na obecnom úrade.

Katarína Čapuchová

VIEME KOĽKO NÁS JE A KDE ŽIJEME

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov je osobitný druh štatistického zisťovania, ktorý sa v Slovenskej republike vykonáva pravidelne raz za 10 rokov. Je jedinečným zdrojom informácií o obyvateľstve, jeho sociálnych a ekonomických charakteristikách, ako aj o úrovni domového a bytového fondu.

Štatistický úrad SR zverejnil prvé vybrané definitívne výsledky Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011:

K 21. máju 2011, k rozhodujúcemu okamihu Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 mala Slovenská republika 5 397 036 trvalo bývajúcich obyvateľov. V porovnaní so sčítaním pred desiatimi rokmi sa počet trvalo bývajúcich obyvateľov SR zvýšil o 17 581. Zistený prírastok 0,33 % počtu obyvateľov v medzicenzálnom období 2001-2011 je najnižší v histórii sčítania na Slovensku. Počet trvalo bývajúcich obyvateľov SR sa zvyšuje, ale stále pomalším tempom.

K rozhodujúcemu okamihu sčítania 2011 bolo na Slovensku 2891 obcí, o osem viac ako v roku 2001. Na Slovensku je 138 mestských obcí a 2 753 vidieckych obcí. Viac obyvateľov býva v mestách (54,4 %) ako na vidieku (45,6 %).

Z celkového počtu obyvateľov Slovenskej republiky je viac ako polovica žien (51,3 %). V porovnaní s výsledkami sčítania pred desiatimi rokmi počet žien na 1 000 mužov klesá, ale len veľmi mierne.

V porovnaní so sčítaním pred desiatimi rokmi došlo k ďalšiemu poklesu počtu obyvateľov v predproduktívnom veku (0-14 rokov) z 18,9 % v roku 2001 na 15,3 % v roku 2011. Rastie podiel obyvateľov v produktívnom veku (15-64 rokov) zo 68,9 % v roku 2001 na 72,0 % v roku 2011 a zvyšuje sa aj podiel obyvateľov v poproduktívnom veku (65+) z 11,4 % v roku 2001 na 12,7 % v roku 2011.

Rastie podiel rozvedených, podiel slobodných obyvateľov zostá-

va v porovnaní so sčítaním v roku 2001 nezmenený.

Zvyšuje sa vzdelanostná úroveň obyvateľstva, rastie podiel obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním.

Najpočetnejšou cirkvou na Slovensku je rímskokatolícka cirkev. Účasť na náboženskom živote, resp. vzťah k nej deklarovalo 62 % obyvateľov SR. Kým podiel obyvateľov, ktorí si uviedli rímskokatolícku cirkev, ako aj podiel obyvateľov, ktorí si uviedli ďalšie aj početnejšie cirkvi - evanjelickú cirkev augsburškého vyznania (5,9 %), gréckokatolícku cirkev (3,8 %) a reformovanú kresťanskú cirkev (1,8 %) sa na Slovensku v porovnaní so sčítaním v roku 2001 znížil, počet obyvateľov bez vyznania sa za rovnaké obdobie mierne zvýšil, z 13 % v roku 2001 na 13,4 % v roku 2011.

Najpočetnejšími národnosťami podľa sčítania 2011 sú slovenská, maďarská a rómska národnosť.

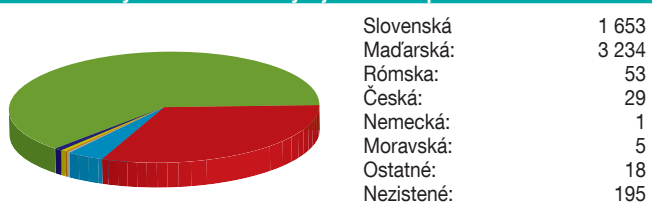
Kým podiel obyvateľov hlásiacich sa k prvým dvom národnostiam v medzicenzálnom období klesol, mierne sa zvýšil podiel obyvateľov hlásiacich sa k rómskej národnosti, z 1,7 % v roku 2001 na 2 % v roku 2011. Pokračuje informatizácia spoločnosti, napr. prácu s internetom ovláda 53,8 % obyvateľov SR.

Podľa vybraných zverejnených výsledkov Štatistického úradu SR ohľadne Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 obec Tvrdošovce má trvalo bývajúce obyvateľstvo v počte 5 188 osôb.

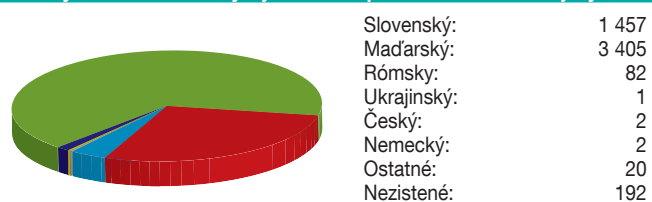
Sčítanie bolo pre každého obyvateľa príležitosťou, právom prispieť k tvorbe uceleného obrazu o demografickej a sociálnej situácii obyvateľov a ich životných podmienkach. Tento obraz je potrebné poznať okrem iného preto, aby bolo možné spoľahlivo prognózovať ďalší vývoj spoločnosti.

Mgr. Judita Veresová

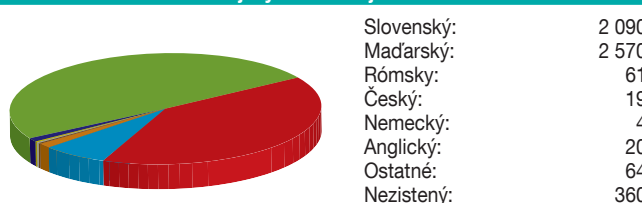
Obyvateľstvo trvalo bývajúce v obci podľa národnosti:

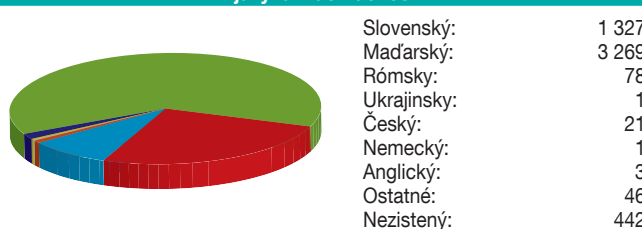
Obyvateľstvo trvalo bývajúce v obci podľa materinského jazyka:

Obyvateľstvo trvalo bývajúce v obci podľa najčastejšie používaného jazyka na verejnosti:

Obyvateľstvo trvalo bývajúce v obci podľa najčastejšie používaného jazyka v domácnosti:

KEĎ SA HISTÓRIA SNÚBI SO SÚČASNOSŤOU

V Základnej škole Jána Amosa Komenského sme sa rozhodli k začiatku školského roka 2012/2013 pripraviť pre žiakov prekvapenie. Bývalé priestory šatní žiakov sa rozobrali a uvažovali sme, ako ich využiť.

V susedstve týchto priestorov sme v máji minulého školského roku pomocou úspešného projektu Tajom-

stvá labáku cez nadáciu Volkswagen zriadili interaktívne jazykové laboratórium, kde si teraz žiaci môžu zaujímavo a novátorsky osvojovať prvky cudzích jazykov.

Po zvažovaní, sme sa z bývalých priestorov šatní rozhodli zriadiť historickú učebňu. Materiál na vytvorenie starodávnej triedy a izbice starých

mám sme už mali na-zhromaždený. Bolo im treba nájsť nové miesto. Udomácnili sa v nej školské lavice, kalamáre, starodávne učebnice, počítadlá, tabuľa, fotografie a učebný materiál. V druhej časti miestnosti dominujú predmety každodenného života – žehličky, taniere, kachle, vedrá, hlinené a prútené predmety, ale aj kočík s bábikou, kolovrátok, či staré lyže a sane.

Takže vo vchode našej školy to dýcha starodávnou históriou, ale aj modernou súčasnosťou. Tešíme sa, že týmto spôsobom priamo v našej škole môžeme žiakom priblížiť život a školu minulosti, zároveň im ponúknuť aj moderné spôsoby vyučovania. Okrem historickej miestnosti sme znovu sfunkčnili vlastivednú učeb-

ňu, kde sa žiaci môžu dostať od praveku až po súčasnosť. Majú možnosť tkať na tkáčskom stroji, vyrábať plieskové mince, či výrobky z hliny na hrnčiarskom kruhu. V našej škole naplno chceme uplatniť výrok Jána Amosa Komenského, ktorého meno nosíme: „Škola má byť miestom ľúbezným vábiacim oči zvonka i z vnútra.“

**PaedDr.
Iveta Mészárosová**

Jazyková učebňa

Historická učebňa

Zdravou životou a aktívnym pohybom proti obezite

Zdravý životný štýl patrí v súčasnosti k prioritným témam spoločnosti. Zároveň je aj akútnou potrebou ľudí, čoraz viac trpiacich obezitou a ďalšími civilizačnými ochoreniami.

ZŠ Jána Amosa Komenského uskutočnila 23. 10. 2012 zaujímavé podujatie pod názvom DEŇ ŠPORTU, spájajúce ŠKOLU A RODINU. Cieľom bolo hravou formou viesť deti i rodičov k športu a radosti z pohybu. Spoločným úsilím bolo prispieť k zdraviu našich detí. Podujatie bolo zároveň súčasťou projektu Zdravie a bezpečnosť na školách 2012.

No a o čom to bolo?

Podujatie otvoril a riadil pán učiteľ Mgr. Jozef Derňár.

Na jeho úvodnú otázku ČO MÁ ČLOVEK NAJCENNEJŠIE? – pohotovo odpovedal malý druháčik – **ZDRAVIE**. No a aby človek vlastnil najväčšie bohatstvo – zdravičko, je k tomu potrebné prispieť aktívnou telovýchovou a správnu výživou. Deti i rodičia súťažili v pätnástich disciplínach. V túžbe po víťazstve bojovali s maximálnym nasadením. Skákali, behali, triafali v snahe dokázať svoju silu, obratnosť, postreh i odvahu. Netradičnou bola i súťaž v jedení banánov a pití mlieka. Napätie v telocvični sa dalo krájať od začiatku až do úspešného záveru.

Nádherým spestrením podujatia bola **ZUMBA** pod vedením p. Ivety Birkušovej,

ktorej i touto cestou ďakujeme za zmobilizovanie nadšenia pre tento pôsobivý šport. Naša vďaka patrí zúčastneným rodičom i ZRPŠ za sladké odmeny pre víťazov.

A kto bol víťazom? Úplne všetci – účastníci športového podujatia, ktorí zažili krásne vzrušenie a nesmiernu radosť z činnosti, ktorá sa volá ŠPORT.

Mgr. Jozef Derňár

NOVÝ ŠKOLSKÝ ROK SA ZAČAL...

Po minulom školskom roku plnom aktivít, novínok a mnohých výletov sa začal nový školský rok aj v Materskej škole na Hlbokej ulici. Počas letných prázdnin bola prerobená predná časť areálu, vynovili sa pieskoviská a v niektorých triedach boli vyložené stropy novým kazetovým obkladom. Pani učiteľky sa hneď v prvý deň nástupu detí do materskej školy potešili takmer plným počtom detí v triedach, kde na ne už netrpezlivo čakali ich obľúbené hračky.

Od septembra sa v materskej škole uskutočnilo veľa akcií, ktoré deťom priblížili práve prebiehajúce ročné obdobia. Na jeseň navštívili deti s pani učiteľkami ovocný sad v PD Tvrdošovce, kde sa naučili veľa nového o jablkách, o ich zbere, spracovaní a uskladnení. Pri tejto príležitosti deti spoznali aj doteraz menej známu rastlinu, rakytník a dozvedeli sa o jeho blahodarnom účinku pre ľudský organizmus. Keďže

deti pri zbere jablák v ovocnom sade aj sami pomáhali, za odmenu im pracovníci družstva pribalili niekoľko bedničiek jablák. Z nich si deti s pani učiteľkami upiekli výborné torty a štrúdle. Pečenie týchto dobrot bolo súčasťou jesennej akcie, ktorá sa niesla v znamení plodov jesene.

V tomto školskom roku sa materská škola rozhodla zaradiť do svojho nabitého programu plavecký kurz pre deti už koncom septembra. Deti, ktoré sa tohto kurzu zúčastnili, sa naučili základy dýchania pri plávaní, splývanie na vode a zvládli všeobecné základy plávania.

V materskej škole sa od októbra uskutočňuje *Zumbatonic fitness* program pre deti, ktorý prebieha pod vedením certifikovanej inštruktorky v priestoroch materskej školy. Táto energická forma tanca, pohybu a cvičenia v jednom efektívne prispieva k zdravému vývoju detí a ich pohybovej

zdatnosti, pričom sa teší veľkej obľube nielen samotných detí, ale aj ich rodičov.

Koncom októbra boli deti a ich rodičia pozvaní na Haloweensky večer do mater-

strov dvory preliezkami a novými hračkami, o čo sa bude usilovať hlavne prostredníctvom projektov a sponzorov.

Materská škola Vás aj naďalej pozýva na svoju interne-

strovej školy, kde hlavnú úlohu zohrávali tekvice všemožných tvarov a farieb. Do ich vyrezávania a ozdobovania sa zapojili všetci prítomní, pričom sa dobre zabavili a strávili pekný spoločný večer.

Do budúcnosti plánuje materská škola vyvinúť školské

stránku na Facebooku, kde si môžete pozrieť zábery z našich akcií a momentky zo života materskej školy. Vedenie materskej školy ďakuje všetkým, ktorí ju podporujú a pomáhajú jej tak napredovať ku spokojnosti detí a rodičov.

Bc. Adriana Jeseničová

JUBILEUM

Dňa 15. októbra 2012 sa dožila krásneho jubilea pani **MARGITA ŽILINSKÁ**, ktorá oslávila svoje **95. narodeniny**. Pani Gitke, najstaršej obyvateľke našej obce zablahoželal i starosta obce Ing. Marián Tóth.

Pani Margitu Žilinskú poznajú v dedine ako pani učiteľku, ktorá do roku 1974 vyučovala na miestnej slovenskej základnej škole. Pochádza z obce Lurdová, ktorá leží blízko Ružomberku. Ako najmladšia zo štyroch detí Jána Cibulku vyštudovala Učiteľský ústav pre ženské povolania u sester z rehole Nepoškvrnenej Panny Márie v Levoči. Po maturite dostala miesto učiteľky na Orave, neskôr bola riaditeľkou školy v Liptovskej Osade.

V roku 1945 ju preradili do školy v Tvrdošovciach. Dodnes si pamätá deň, keď vystúpila z vlaku a vypytovala sa na školu, ale nikto jej nevedel poradiť, až kým niekoho nenapadlo, že sa pýta na „iskola“. Pani Gitka učila aj maďarské deti, keďže v obci 2 roky bola iba

škola s vyučovacím jazykom maďarským. Učila ich po slovensky a zároveň sa ona priučala maďarčine, aby sa vedeli dorozumieť. Mnohí z jej bývalých žiakov ju dodnes navštevujú a v dobrom na ňu spomínajú.

Na tradičnú otázku o recepte na dlhý život, odpovedala pani Gitka s úsmevom: „Musíte sa veľa modliť a hlavne sa nerozčuľovať.“

Gratuluje!

„Človek je krásny nielen vtedy,
keď má pružný krok.

Človek je krásny podľa múdrosti,
čo zračí sa mu v oku,

podľa vrások a bielych vlasov, podľa slov,
keď ponára sa v hovore s deťmi do rokov,
keď aj on bol mladý.

Človek je krásny vtedy,
keď ho ľudia majú radi.“

26. októbra zorganizovala obec Tvrdošovce v spolupráci s Klubom dôchodcov oslavu jubilantov v rámci mesiaca úcty voči starším. Pozvanie dostali všetci, ktorí v roku 2012 oslavujú okružle 70. - 80. - 90. a 95. narodeniny.

HENRIETA BRATOVÁ

Henrieta Bratová a jej rodičia pochádzajú z Tvrdošoviec, do 2 rokov jej života žili tu v Tvrdošovciach, neskôr sa presťahovali do Nových Zámkov. V Tvrdošovciach často trávila letné prázdniny u svojej babky, dodnes zachováva krásne spomienky na toto obdobie.

V rokoch 2000 – 2005 študovala na Vysokej škole múzických umení v Bratislave, na katedre scénografie, u prof. Milana Čorbu, prof. Jozefa Cillera a prof. Petra Čaneckého. Počas štúdia absolvovala stáže na umeleckých školách v Budapešti a Krakove. V roku 2009 úspešne ukončila doktorské štúdium na katedre scénografie VŠMU.

Už počas štúdia realizovala viacero výstav a scénografických realizácií doma aj v zahraničí. Okrem divadelnej tvorby sa venuje hlavne maľbe a počítačovej grafike. Hravé stylizované zátišia a figurálne kompozície sa snúbia s výskumným a experimentálnym prístupom v abstraktnejších obrazových štruktúrach. Realizovala niekoľko cyklov.

Počas XIV. Dní sv. Štefana prebiehala výstava z diel výtvarníčky Henriety Bratovej. Výber diel na výstave obsahoval prierez jej vyše 15 ročnou výtvarnou praxou. Nielen z hľadiska časového ale i z hľadiska štýlového sebaujedenia išlo o pomerne rozsiahlu škálu prác. V tejto súvislosti snáď stojí

za zmienku, že popri novších, dokonca skoro čerstvých prácach sme na výstave mohli nájsť zopár skvelých malieb aj z predškolského obdobia, ktoré možno patrili medzi najsympatickejšie momenty celej výstavy.

Výstavu Henriety Bratovej i napriek rôznorodosti exponátov možno chápať ako jeden súrodý celok. Je tomu tak nielen preto, že výstava sa skladala z viacerých samostatných tematických cyklov, ale z časti aj preto, že vedomosti a životné skúsenosti spojené s výtvarnou praxou, síce prispeli k umeleckému rastu maliarky, ale nemuseli k tomu nijako významne zmeniť esenciu jej vizuálneho čítania a videnia sveta. Preto sa mohlo aj stať, že mnohé z jej starších, predškolských prác dokázali držať tesný krok s oveľa zrelšími, neskoršími dielami. Je veľmi obdivuhodné, ak niekto dokáže aj v súčasnej dobe klasickými prostriedkami maľby, grafiky či plastiky vzbudiť záujem a dotknúť sa diváka zriedkavou, zázračnou silou komunikácie.

Veselé Vianoce a šťastný nový rok

praje Coop Servis, spol. s r. o.,
Nové Zámky

COOP Servis

ALŽÍRSKO nie je len SAHARA

Pod týmto názvom prebiehala výstava fotografií v Tvrdšovciach, ktoré som nafotografoval v Alžírsku počas môjho 5-ročného pracovného pôsobenia v tejto africkej krajine. Necestoval som do Alžírska ako fotograf, ale ako projektant pozemných komunikácií. Na fotografovanie som venoval časť môjho osobného voľna, pretože som sa okrem pracovného procesu musel starať o živobytie – varenie, zásobovanie sa pitnou vodou, ďalej o osobnú hygienu, zdravotný stav a i. Fotoaparát som nosil denne so sebou. Keď som uvidel niečo pre mňa zaujímavé, tak som to vyfotografoval. Fotografoval som podľa vopred určeného plánu:

1. najstaršie mnou možné fotografovateľné obdobie (okolo r. 50 pr. Kr.)
2. neskoršie obdobie (okolo r. 1500 po Kr.)
3. súčasná výstavba
4. portréty
5. krajina a stromy v nej
6. Sahara a život na nej
7. pulz každodenného života domorodcov.

Pred odchodom do Alžírska som si musel prečítať niekoľko kníh o tejto krajine, viesť rozhovory s osobami, ktoré tam pôsobili už predtým, pretože bez takto získaných informácií by som tam mal rozhodne sťažený život. Najväčším problémom bolo dorozumievanie sa. Arabský jazyk som nepoznal. Dorozumievacia reč bola francúzština, ktorú som ovládal spočiatku slabo. Ale za 18 mesiacov, kedy prišla za mnou rodina - manželka a dve deti, už som sa vedel ako tak dorozumievať nielen s domorodcami, ale aj s mojimi domorodými nadriadenými. Počiatky môjho pobytu boli dosť ťažké, hlavne po psychickej stránke. Psychická aklimatizácia trvala cca 2-3 mesiace. Zdravotne som bol

na tom pomerne dobre, bol som zaočkovaný proti rôznym chorobám, horúčavy som znášal lepšie než domorodci, ale keď prišla zima, tak som si to tam užil. Teplota na pracovisku bola + 15 °C, podľa

bili sme timovú prácu, naši architekti vypracovali projekty urbanizmu mesta či sídliska, potom nasledoval projekt ciest, parkovísk, chodníkov, námestí a križovatiek, až nakoniec sa vyprojektovala verejná

ha na pracovisku kamenná, a pracovať sa muselo. V lete zas horúčavy, na pracovisku (v kanceláriách bola teplota v tieni +42 °C) na oknách z vonka deky, ktoré vrátnik polieval vodou, aby sme mali aké-také pracovné podmienky. Svetlo bolo v čase zatemnenia okien dekami umelé. Robiť sme museli. Domorodí zamestnanci nerobili a obdivovali nás, ako v takej horúčave môžeme pracovať. Pôsobil som v meste Batna. Kolektív zo Slovenska mal najprv 12 členov, neskôr sme tam zostali len traja. Ro-

kanalizácia a verejný vodovod. Sídliská boli 5 až 25 tisícové. Náš tím v Batne projektoval aj 4-pruhový obchvat mesta Batna. Dopravné značenie projektoval francúzsky kolektív projektantov. Realizáciu nami projektovaných ciest, kanalizácie a vodovodu realizovala francúzska stavebná firma.

Fotografie, ktoré som vystavoval v Tvrdšovciach, sú reportážno-dokumentačné. Sú mojou výpoveďou o krajine, v ktorej som pôsobil ťažké roky. Nie každý domorodec mal pochopenie k môjmu fo-

tografickému koníčku. Boli aj žiarlivci – muži, ktorí fotografovanie portrétu považovali za krádež tváre. Ja-Európan si vyfotografujem nejakú alžírsku tvár a potom ju vystavujem v Tvrdšovciach!? Tak to som nesmel dať najavo. Vysvetlil som, že chcem len suveníry. Tak nejak som potom s nimi hovoril a súhlasili. Ale zadarmo to nebolo, prostě musel som dať nejaký ten bakšiš. Deťom štolverky, starším cigarety aj keď nefajčím, na Sahare pero – ceruzku.

Vzdal som sa fotografovania žien vo veku cca 14 – 30 ročných. Alžírské dievčatá – ženy v uvedenom veku sú dosť vzhľadné a letušky naozaj pekné. V Alžírsku som nafotografoval tisíce políčok filmu a cca 180 – 200 som pripravoval na výstavy. Toto je už 10. repríza výstavy o Alžírsku. Do terénu som chodil obozretne, pretože hady a škorpióny reagujú s pocitom sebaobrany a nemusia to vždy skončiť bez problému. V teréne som bol veľmi často aj služobne.

Pri fotografovaní v mestách či v sídlach som mal vždy na mysli, že za mnou musí byť stena, strom či telefónny stĺp ako zábezpeka či ochrana. Kvôli fotografovaniu som precestoval stovky kilometrov vlakom, autobusom, vlastnou škodovkou aj pešo. Stálo to za to. Myslím si, že vystavené fotografie hovoria za všetko. Verím, že návštevníkom, aj keď neboli v Alžírsku, táto výstava Alžírsko priblížila. Chcel by som sa poďakovať všetkým tým, ktorí sa podieľali na zdarenej vernisáži, menovite Mgr. Csille Rybárovej.

Ing. Jozef Druga

VYHODNOTENIE ČINNOSTI KLUBU DÔCHODCOV ZA ROK 2012

Klub dôchodcov, a popri ňom fungujúci spevácky súbor Rozmarín, začal svoju tohtoročnú činnosť návštevou divadla. Naši dôchodcovia strávili večer 27. januára v spoločnosti budapeštianskych umelcov. V komárňanskom kultúrnom dome sme sa zúčastnili veľkolepého operetného galavečera. Vrátili sme sa s nezabudnuteľnými zážitkami.

9. februára sme pri slávnostnom odovzdávaní vynovenej centrálnej časti obce zaspievali slovenské i maďarské piesne o našej rodnej obci.

10. februára sme zorganizovali už tradičné fašiangové čajové popoludnie, počas ktorého

lošti revolučných rokov 1848/49 a vzdali úctu padlým v boji.

19. marca sme strávili deň v termálnych kúpeľoch v Győri. Týmto darčekom nás poctila strana SMK, za čo im pekne ďakujeme.

14. apríla sme zorganizovali ďalšiu návštevu divadla, tentokrát sme si vybrali Jókaiho divadlo v Komárne. Pozreli sme si predstavenie pod názvom „Sudca Šári“.

V apríli sa niektorí členovia Rozmarínu zúčastnili veľkého jarného upratovania. V centre obce upravovali kvetinové záhony a vysádzali kvetiny.

V tomto mesiaci sme sa zúčastnili aj zdravotnej prednášky. Vedenie občianskeho

program. Chceli sme, aby dôchodkyne mali nezabudnuteľný zážitok, čo sa nám pravdepodobne aj podarilo. Svedčia o tom mnohé kladné hodnotenia zo strany zúčastnených.

7. mája oslavovali Deň žien naši priatelia z mestečka Tatabánya-Bánhida. Pozvali aj nás. Zorganizovali pre nás návštevu bane. Ocitolli sme sa v múzeu baníctva. Videli sme zachovalé byty baníkov, staré stroje, ktorými v minulosti pracovali i starú školu. Poobede sme sa tamojším dôchodcom zavďačili krátkym programom.

Ešte na začiatku kalendárneho roka Klub dôchodcov dostal od občianskeho združenia Lucerna jeden starší

mácií o ochoreniach očí, resp. o ochoreniach žalúdka. 5. júla sme našich najmladších učili vyšívať počas ich pobytu v letnom tábore. 7. júla sme sa zúčastnili na pivnom festivale v dedinke Környe. Kultúrny program, ktorým sme sa im predstavili, sa niesol v duchu tvrdošovských svadobných zvyklostí.

12. júla sme zorganizovali pre členov Klubu dôchodcov návštevu termálneho kúpaliska v Komárne.

31. júla sme dostali pozvanie do bratislavského Klubu dôchodcov, kde sme kultúrnym programom vyčarili úsmev nejednému jubilantovi. Dokonca 104-ročná babička sa tešila z nášho vystúpenia.

24. augusta sme zaspievali dve krásne vlastenecké piesne pri pamätnej tabuli na pamiatku vysťahovaným. Pri príležitosti Dní sv. Štefana sme sa postarali o návštevu našich priateľov-dôchodcov z Szákszend-u, Bonyhád-u i z obce Környe.

20. októbra oslavoval spevácky zbor v Bonyhád-e 10. výročie založenia. Pri tejto príležitosti sa nám dostalo pozvania.

26. októbra sme usporiadali oslavu 70, 80, 90, 95-ročným jubilantom. Ozdobou večera bol jubilant vo veku 95 rokov. Na tento deň sme sa pripravovali s nesmiernym nadšením. Na slávnosť sme pozvali priateľov z mestečka Tatabánya-Bánhida. Každé jedno takéto stretnutie prináša pozitívnu energiu, dáva nám novú silu a je dôkazom toho, že sa oplatí pokračovať v začatej práci.

Pri tejto príležitosti sa chcem poďakovať Alžbete Bujákovej, ktorá vždy na vysokej úrovni moderuje naše vystúpenia. Ďalej sa chcem poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom poskytli pomoc nášmu klubu a tým podporili našu prácu.

A toto je všetko. Toľkoto aktivít sa zmestilo do uplynulého kalendárneho roku. Momentálne už plánujeme budúci rok 2013. Čakajú nás náročné mesiace, pretože budeme oslavovať 20. výročie založenia speváckeho zboru Rozmarín.

Mária Puskássová

rého sme veselým programom zabávali prítomných dôchodcov. V kultúrnom vystúpení súboru Rozmarín nechýbali kytice piesní, básne, tance i scény. Po vylosovaní viac ako 100 cien tomboly sa rozprúdila tanečná zábava. Do tanca hrala harmonika Jozefa Rémeša.

6. marca sme zorganizovali dopoludňajšie ručné práce pre dôchodcov našej obce. Trošku sme sa priučili technike patchwork, zošívania kúskov látky do jednoliateho celku.

16. marca sme si na pietnom mieste pripomenuli uda-

združenia Lucerna s Klubom dôchodcov a Spolkom zdravotne postihnutých zorganizovalo stretnutie s MUDr. Zoltánom Borbélyom. Prednáška bola veľmi hodnotná a poučná. Dostali sme odpoveď na každú našu otázku.

Začiatkom mája sa mnohí členovia zúčastnili maľovania oplotenia okolo pamätníka hrdinov. 4. mája sme zorganizovali Deň matiek v Obecnom dome, kam sme srdečne pozvali všetky dôchodkyne. Pripravovali sme sa s veľkým oduševnením. Zostavili sme 1 a pol hodinový kultúrny

počítač. To nás motivovalo k tomu, aby sme za pomoci ZŠ Jána Amosa Komenského zorganizovali počítačový kurz pre začiatočníkov. Pod vedením PaedDr. Judity Juhászovej sme si počas mesiacov apríl a máj osvojovali základy práce s PC.

V júni sme dostali pozvanie od dôchodcov v Szákszend-e, kam sme zavítali s veselým programom. Pripravili sme im piesne a tance.

2. júla sme sa zúčastnili prednášky, ktorú viedol lekársky manželský pár Salgóóvi. Získali sme množstvo infor-

Činnosť OZ LUCERNA v roku 2012

V roku 2012 OZ LUCERNA finančne podporilo vzdelávanie nadanej mládeže v celkovej výške 1000 € pre tri rodiny. Peňažné dary boli poskytnuté na podporu ďalšieho vzdelávania mladých a zakúpenie ich športového výstroja, úhrady školného a na zakúpenie zdravotníckej pomôcky. Okrem toho sme vecnými cenami podporili Materskú školu na Hlbokej ulici. Pri príležitosti MDD sme dňa 26.5.2012 za veľmi pekného počasia uskutočnili na Jazere Bara prvé detské rybárske preteky. V rámci projektu Darujte Vianoce sme v mesiaci december darovali oprávneným príjemcom 2 ks PC zostáv.

Móder Cup 2012

Tretí ročník prázdninového futbalového turnaja bratov Móderovcov – Móder Cup 2012 sa uskutočnil dňa 7.7. 2012. Mladí futbalisti z Palárikova, Šurian, Svodína, výberu ObFZ Nových Zámkov, výberu ObFZ Komárno a Tvrdosovce odohrali na hlavnom ihrisku ŠK Tvrdosovce spolu deväť náročných stretnutí. Tento rok naše pozvanie prijali a turnaja sa osobne zúčastnili pán Jozef Móder aj pani Katarína Móderová. Obaja potom spoločne odovzdali šťastným víťazom a oceneným hodnotné ceny. Pre záujemcov bol opäť k nahliadnutiu aj veľmi cenný dres FC Barcelona č.3, ktorý si Ladislav Móder po víťaznom zápase PVP roku 1969 v Bazileji vymenil s hráčom Barcelony Eládiom Silvestrom. V tomto ročníku sme zásadne zmenili doterajší charakter turnaja. Oproti minulosti sme upustili od organizovania turnaja zvlášť pre mužskú a žiacku kategóriu. Po skúsenostiach z predošlých ročníkov sme sa rozhodli do budúcnosti podporovať výhradne iba našu mládež a aktívnym športovaním zabezpečiť pre nich zmysluplnú voľno časovú aktivitu počas letných

prázdnin. Osvedčilo sa nám aj zaradenie ceny Fair play, lebo nám výrazne klesol počet faulov a zvýšila sa aj divácka návštevnosť. V rámci turnaja OZ Lucerna iniciovala stretnutie a udelila aj ceny pre futbalových veteránov obce.

Spoločne za zdravím a poznávaním

V mesiaci júl až október sme v spolupráci s našimi ZŠ a ZO ZPCCH a SZTP uskutočnili turistické – poznávacie výlety do Múzea v Bojnei, Apponyovskej knižnice v kaštieli v Oponiciach, Múzea Forgáčovcov v Jelenci, Arboréta v Tesárskych Mlyňanoch, na zámok v Topoľčiankach, na Duchonku, Topoľčiansky hrad, synagógu v Šuranoch a Tekovské múzeum na Levickom hrade. Všetci boli prekvapení, koľko za-

choví, ktorý pôsobil aj v našej obci a neskôr sa stal ostrihomským kanonikom a notárom. Po svätej omši a individuálnej prehliadke baziliky sme stihli aj posledný deň Štúrovského jarmoku a po nevyhnutných nákupech sme sa vrátili domov.

V mesiaci november sme v spolupráci so ZŠ K. Szemerényiho zorganizovali spoločný bezplatný kurz základnej počítačovej gramotnosti pre seniorov obce.

Séria zdravotníckych prednášok pre seniorov

Rok 2012 bol rokom seniorov a preto OZ Lucerna v spolupráci so sociálnou komisiou pri obecnom úrade, Klubom dôchodcov a Základnou organizáciou zväzu postihnutých civilizačnými chorobami a slovenského zväzu zdravotne postihnutých usporiadalo v rámci svojho spoločného projektu „Aktívna a farebná jeseň života“ sériu troch verejných prednášok. Prvá sa uskutočnila dňa 24.4.2012 na tému „Choroby našej doby“ a prednášajú-

Prezentácia knihy, viacročného kalendára a verejný koncert

Dňa 3.11.2012 sme uskutočnili verejnú prezentáciu svojej propagačnej publikácie o obci s názvom „Tvrdosovce na starých pohľadniciach a fotografiách.“ Bezmála 60 známych aj menej známych fotografií, doplnených slovenským, maďarským a anglickým sprievodným textom tu dokumentuje a propaguje našu obec vo forme viacročného kalendára. Na 12 stranách samotného kalendára je zverejnených aj 36 rôznych podob názvov obce od jej prvej písomnej zmienky roku 1221 až dodnes. Textová a obrazová časť kalendára - publikácie zostavil František Buda, preklad Michal Bara a konečná výtvarná podoba nesie rukopis Angeliky Vanekovej. Kalendár bol vydaný v náklade 300 kusov a výťažok z jeho predaja použije OZ Lucerna na spolufinancovanie svojich budúcoročných aktivít a podporu nadanej mládeže. V rámci kultúrneho programu vystúpili so svojim bohatým hudobným repertoárom Erika Benczeová, Sofia Racová, Szitka Mária, Tímea Budová, Vera Lőrincz, František Tóth, Róbert Vanya a po vlnajšom úspešnom vystúpení aj nestarnúci Alex Tamás so svojimi evergreenmi.

Na rok 2013 sme sa zapojili svojimi žiadosťami celkom do 10 grantových výziev a projektov. Roku 2012 sme získali finančnú podporu od: obce Tvrdosovce, Nadácie slovenskej sporiteľne, Nitrianskeho samosprávneho kraja, odboru športu a kultúry a PD Tvrdosovce. Za osobitnú podporu OZ Lucerna zvlášť ďakuje sponzorom- firmám, Some Juh s.r.o., Makostav s.r.o., DesingNet s.r.o., Stabil s.r.o., Kaviareň u Rozálky, Stavmat s.r.o., Reštaurácii Kelly, Kataríne Lanczovej, Józsefovi Karvaimu a Józsefovi Mészárosovi, ako aj dobrovoľníkom Petrovi Benczemu, Gabrielovi Bratovi, Fridrichovi Horáčekovi, Júliusovi Zahradníkovi a Štefanovi Budovi.

Ing. František Buda

ujímavých a vzácných pamiatok je v našom bezprostrednom okolí a v širšom regióne Nitrianskeho kraja. OZ Lucerna bude v týchto aktivitách aj v budúcom roku pokračovať náročnejšími turistickými cestami do kopcov nášho kraja.

Dňa 14. októbra sme uskutočnili celodenný autobusový zájazd do Ostrihomu a Štúrova. Po zaujímavom výklade sa nám v krypte Ostrihomskej baziliky podarilo nájsť posledné miesto odpočinku vdp. Dr. Gyulu Ma-

cim bol MUDr. Zoltán Borbély. Druhá prednáška sa uskutočnila dňa 5.6.2012 na tému „Vyšetrenie očí neznamena len predpis okuliarov a Choroby čreva a prevencia nádorov“. Prednášajúcimi boli MUDr. Salgová Andrea a MUDr. Salgo Peter. Nakoniec dňa 27.9.2012, sa uskutočnila tretia prednáška na tému „Bunková imunita, liečebné programy Avera a zdravotné a kozmetické produkty z Mŕtveho mora“. Prednášajúcimi boli Bc. Iveta Miklášová a Peter Bédi.

O DARCOVSTVE KRVÍ

Doteraz boli udelené tvrdošovským darcom krvi 3 diamantové, 25 zlatých, 61 strieborných a 76 bronzových medailí. Traja diamantoví darcovia sú: Jozef Máté, Margita Geróová a Karol Todo-
ranov.

Sú celé rodiny, kde darcovstvo krvi je „dedičné“, čo znamená, že celá rodina chodí darovať krv z generácie na generáciu. „Pre mňa je to nesmierna radosť, lebo poznám aj z vlastnej profesie, akú nenahraditeľnú úlohu má v liečbe ľudská krv,“ dodala ešte pani Geróová.

Ja už len dodávam, že každý darca krvi je hrdina. Pod týmto heslom sa 14. júna tohto roku, na Svetový deň darcov krvi, organizovali rôzne akcie po celom Slovensku, aby upozornili na vzácných ľudí – darujúcich vlastnú krv na záchranu iných. V ten deň som s mimoriadnou úctou myslela na všetkých darcov, organizátorov odberov, ale zvlášť som myslela na pána doktora Prikkela, ktorý ako lekár celý život zasvätil nám – obyvateľom našej obce. Popri tom zorganizoval prvý skupinový odber krvi a tým odštartoval šlachetné vzácne hnutie, ktoré funguje doteraz.

Bola som pri tom. Totiž, to transfúziami zachránené dievča, ktoré pán doktor predstavil obyvateľom, som bola ja.

Magdaléna Csomóová

Darcovstvo krvi je dôležitý a šlachetný čin aj z lekárskeho aj z ľudského hľadiska. Kto daruje krv, pomáha uzdraviť iného človeka. Darcovstvo krvi v našej obci má viac ako 60-ročnú tradíciu. Organizátorom tohto šlachetného hnutia v Tvrdošovciach bol významný, úctyhodný obvodný lekár MUDr. Ľudovít Prikkel.

Bol to on ktorý v r. 1951 zvolal obyvateľov obce do zasadacej siene obecného úradu – vtedy miestneho národného výboru. Prišlo veľa záujemcov, sála bola plná a dobrovoľníci stáli ešte aj na chodbe. Pozorne počúvali prednášku pána doktora na tému o dôležitosti krvi v ľudskom organizme, o darcovstve krvi a o význame transfúzie:

„Pacient, ktorý stratil veľa krvi pri úraze, po operácii, alebo hoci matka po pôrode, potrebuje krv, aby sa zotavila, vyliečila. Krv dodávajú z krvnej banky, ktorá je k nám najbližšie v Nitre. Takúto krvnú banku plánujú vytvoriť aj v Nových Zámkoch. Potrebujú teda veľa darcov. Bude to na pomoc všetkým nám, lebo nikdy nemôžeme vedieť, kto z nás bude potrebovať túto vzácnu, ničím nenahraditeľnú tekutinu.“

Vysvetlil aj to, že sú rôzne krvné skupiny: A, B, AB a 0 a každý na transfúziu odkázaný pacient môže dostať len takú krv, ktorá sa zhoduje s jeho krvnou skupinou. Každý darca musí byť vyšetrený pred odberom, lebo krv môže darovať len zdravý človek. Darovanie krvi je bezbolestný, bezpečný a humánný čin, lebo krv zachraňuje ľudí.

Vtedy pán doktor na dôkaz svojich slov predstavil jedno 13-ročné dievča, ktoré pred pár mesiacmi v novozámockej nemocnici zachránili viacnásobnou transfúziou krvi. Povedal, že bez krvnej transfúzie by toto dievča nedokázali zachrániť ani špičkoví lekári, ani sta-

roslivé rádové sestry. Aj z toho vyplýva, že darovaná ľudská krv je nenahraditeľná. Oznámil, že bude skupinový odber aj tu, v našej obci. Na záver položil otázku: „Kto by bol ochotný darovať krv?“

Pán doktor poznal v dedine každého a všetci poznali jeho. Verili mu, a preto sa prihlásilo veľa z prítomných.

Asi o dva týždne sa potom v dedine uskutočnil prvý skupinový odber krvi, na ktorý prišlo viac ako 100 dobrovoľných darcov. Po vyšetrení niekoľkí boli vyradení, ale výsledok bol aj tak nad očakávanie dobrý.

Pán doktor mal radosť, pracovníci transfúznej stanice boli spokojní a novopečení darcovia šťastní, že sú zdraví a môžu pomáhať iným. Z prvodarcov sa stali pravidelní darcovia. Boli medzi nimi aj moji rodičia.

Neskôr, asi o 15 rokov, už darcov krvi vozili na odber autobusom na transfúznú stanicu do Nových Zámkov a občas aj do Bratislavy. Ráno o siedmej sme odchádzali, vyšetrenie sa konalo tam. Po odbere krvi sme dostali kávu, párky s rožkom a okolo obeda sme sa vracali domov.

Za posledné roky sa odber krvi vykonáva zasa tu, v obci. Po odbere darcovia idú na spoločný obed do reštaurácie.

V našej obci sa každým rokom usporadúva ples dobrovoľných darcov krvi. Je to slávnostná, na vysokej úrovni

usporiadaná kultúrna udalosť, kde sa odovzdávajú Jánskeho plakety. V tomto roku obdržalo plakety rôzneho stupňa 23 darcov. Desiati dostali bronzovú plaketu, šiesti striebornú, šiesti zlatú a jeden z darcov dostal diamantovú plaketu za 80 odberov. Gratulujeme! Patrí im vďaka nás všetkých.

Mgr. Margita Geróová stojí na čele MO SČK od r. 1996. Jej hlavná činnosť spočíva hlavne v organizovaní skupinového odberu krvi. Pri našom rozhovore hovorila s radosťou o dosiahnutých výsledkoch. Odber krvi sa koná trikrát ročne a vždy sa dostaví okolo 50 darcov. Je radostné, že zakaždým príde aj zopár mladých ľudí, prvodarcov, a tak sú ďalšie vyhliadky do budúcnosti naozaj sľubné. Doterajšie výsledky sa nerátajú v litroch odobratej krvi, ale v počte udelených Jánskeho plakieta.

Súčasná liečba cievnej mozgovej príhody

Čo máme robiť, ak máme podozrenie, že sme dostali (alebo náš príbuzný, známy dostal) cievnu mozgovú príhodu? Zásadné pravidlo je: čím rýchlejšie sa dostať do nemocnice. Treba hneď volať rýchlu zdravotnú pomoc (RZP) - telefónne číslo 155 alebo 112.

Prečo je potrebné čím rýchlejšie dostať sa do nemocnice? Ostatné roky sa totiž v liečbe najčastejšej formy cievnej mozgovej príhody začala využívať nová liečba – trombolýza (rozpustenie krvnej zrazeniny, ktorá upcháva mozgovú cievu). Na základe vo svete vykonaných veľkých štúdií je táto liečba o to účinnejšia, čím skôr sa zahájí od vzniku cievnej mozgovej príhody. Podľa súčasných výskumov vo väčšine prípadov musí byť liečba podaná najviac do 4,5 hodiny od vzniku cievnej mozgovej príhody. Preto je dôležité zapamätať si (napísať na papier) čas vzniku cievnej mozgovej príhody. V nemocnici súrne vykonajú potrebné vyšetrenia, na základe ktorých - podľa súčasných vedeckých poznatkov - sa určí, či je pre pacienta trombolýza vhodná. Táto liečba môže zachrániť život, alebo výrazne zmierniť následky cievnej mozgovej príhody.

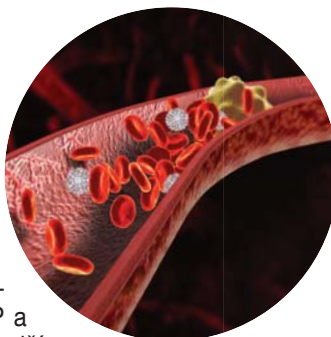
Samozrejme aj pre pacientov, u ktorých trombolýza nie je vhodná, liečba je tým účinnejšia, čím skôr sa začne. Naďalej platí aj to, že najlepšia liečba je prevencia.

Ktoré sú najčastejšie príznaky cievnej mozgovej príhody? Sú to: náhle vzniknuté vykrivenie tváre, oslabnutie alebo trpnutie jednej strany tela, porucha reči, niekedy dvojité videnie alebo iná porucha

zraku, porucha rovnováhy, chôdze, porucha vedomia, zmätenosť.

Na záver opakujem ešte raz, ak máme podozrenie na vznik cievnej mozgovej príhody nestrácajme iným čas, nečakajme, treba hneď volať RZP a lekárovi oznámiť čím presnejší čas vzniku príznakov. V takomto prípade má časť pacientov šancu využiť súčasnú liečebnú metódu – trombolýzu.

Time is brain – hovorí sa anglicky: čas je mozog, čiže čím skôr sa vykonajú vyšetrenia a začne sa liečba trombolý-

zou, tým je väčšia šanca zachrániť mozog od trvalého poškodenia.

MUDr. František Drancík
neuroológ

REFLEXNÁ MASÁŽ CHODIDLA

Je to ďalšia masážna technika, ktorá v organizme vyvoláva reflexné zmeny – energiu čchi. Využíva vzťahy medzi orgánmi a reflexnými bodmi na ploškách nôh. Medzi nervovými zakončeniami na chodidlách a telesnými orgánmi existuje reflexné prepojenie.

Najstaršie poznatky o reflexnej masáži chodidla pochádzajú zo starého Egypta, Indie, do Japonska a Číny ju priniesli budhistickí mníši. Čínsky Lekár Wang Wei vykonával palcami tlak na bolestivé miesta na chodidlách. Táto masáž má v Číne dlhú tradíciu a je aktuálna dodnes. V Európe sa zachovali poznatky zo 16. storočia o tzv. zónovej liečbe. Reflexná masáž v dnešnej podobe vznikla začiatkom 20. storočia, keď

americký lekár William Fitzgerald vypracoval systém tlakových bodov. Eunice Inghamová v 30.-tych rokoch 20. storočia odlišila zóny od reflexov, a tým ukázala, že predovšetkým na chodidle sa nachádzajú projekcie rôznych častí tela. Práve chodidlo zodpovedá pravej časti tela a ľavé chodidlo ľavej časti tela. Potom premietla anatómiu tela na reflexné body a plôšky na chodidle, na dlaniach a na tvári.

Súborom hmatov, zameraných na tieto tlakové body dosahujeme liečebný účinok cez citlivé nervové zakončenia, ktoré reflexnou cestou vedú vzruchy z povrchu kože na vnútorný orgán alebo orgánový systém. Táto terapia berie do úvahy telesné, citové

aj duševné faktory a prostredie, v ktorom človek žije. Je to druh liečby, ktorý nabáda ľudí k tomu, aby sa zbavili negatívnych stresov a našli si čas na seba.

Úlohou reflexterapeuta je pôsobiť na reflexy a nájsť tak citlivé body, ktoré môžu poukazovať na miesta nerovnováhy. Netvrdí, že človeka vylieči a NESTANOVUJE DIAGNÓZU!!! Vykonávanie medicínskej praxe ako aj určovanie diagnózy nech aj naďalej ostane v pôsobnosti LEKÁROV.

Bc. Katarína Tóthová
fyzioterapeut

AJ TAKTO SA DÁ...

Martin Šírka je bývalým žiakom Základnej školy Jána Amosa Komenského. Jednoduchý skromný 18-ročný mladý chalan, ktorý však v sebe ukrýva niečo neobyčajné. Jeho životná cesta je popretkávaná rôznymi udalosťami, jeho nadanie a úspechy by mu mohol závidieť hociktorý jeho rovesník.

Popíš nám trochu podrobnejšie, z čoho pozostáva štúdium na spomínanej škole?

Tohto času som študentom 4. ročníka. Koncom roka budem robiť záverečné skúšky, po ich zvládnutí dostanem do rúk 2 výučne listy. Tzn. moje štúdium je dvojodbové. Trvá 4 roky. V prípade jedného odboru je štúdium 3-ročné a záverečné skúšky sa robia v treťom roku.

Čo potrebuje človek k tomu, aby zvládol techniku carvingu?

Na vyrezávanie okrem špeciálnych nožov a náradia je treba určite veľa trpezlivosti, zručností a fantázie. Najzákladnejšie prvky vyrezávania ma naučila majsterka odborného výcviku Zuzana Hamalová, ktorej som za všetko veľmi vďačný. Zložitejšie prvky som sa naučil na špeciálnych kurzoch ako napr. vyrezávanie z mydla, 3D plastiky, tváre a pod. Človek musí na sebe stále tvrdo pracovať, skúšať, hľadať nápady, vymýšľať.

Na súťaže chodíme najmä do ČR do miest ako sú: Ostrava, Hradec Králové, Třebíč, keďže na Slovensku sa koná iba jedna súťaž ročne. Je to v januári v bratislavskej Inchebe, kde sa koná Gastro festival, ktorého sa samozrejme zúčastňuje aj naša škola. Súťaží sa vo viacerých kategóriách: začiatčníci, prinesená kompozícia, v limite, na danú tému napr.: hudba, príroda, vynálezy alebo podľa ročného obdobia (sv. Valentín, Halloween a pod.). Zo súťaží mám spolu 15 medailí, z toho 1 bronzovú, 11 strieborných a 3 zlaté. 2 špeciálne ceny som získal za originalitu výrobku.

Na ktorý výrobok, alebo ocenenie si najpyšnejší?

Porota najvyššou cenou a to zlatom ohodnotila melónové tornádo, s ktorým som súťažil v Hradci Králové v roku 2012, japonskú záhradu, ktorú som súťažne vystavoval v Třebíči tiež v roku 2012 a strašiaka na tému halloween, ktorého som mal v Ostrave tiež tohto roku, ktorý mi vyniesol cenu za originalitu. No aj napriek všetkým zlatým medailám som najpyšnejší na vodopád, za ktorý som získal „iba“ striebro a cenu za originalitu. Bol to vodopád z viacerých tekvič, postavených do výšky, po ktorých stekala voda pomocou čerpadla, ktoré bolo ponorené v spodnej tekviči. Čerpadlo vodu vynieslo po hadičke až na vrch, kde bola vyrezaná ryba a do úst jej bola vyvrtaná diera. Do nej som vsunul hadičku, a tak vznikol efekt tečenia vody z úst ryby do ďalších korytiek z tekvič.

Mňa osobne neskutočne očarili aj kvety z melónov. Kde a ako vznikli?

To som nevyrezával ja sám, podieľali sa na nich všetci členovia czech-slovak carving tímu, v ktorom som aj ja. Bola to teda tímová práca, každý z nás začal vyrezávať jeden

Výber strednej školy dá zabráť každému deviataťkovi. Vo veku 15 rokov ešte málokto vie, čo by chcel v živote robiť. Martin vám ponúka jednu z možností.

Kde študuješ a prečo si si vybral práve túto školu?

Od detstva sa mi páčila mamina práca v kuchyni. Vždy som jej s radosťou pomáhal s prípravou akéhokoľvek jedla, zákuskov či tort. Pri sporáku som zistil, že ma to veľmi baví a mojím želaním bolo naučiť sa variť tak samostatne, ako to vie moja mama. V súčasnosti už študujem na SOŠ potravinárskej v Šuranoch odbor kuchár-cukrár. Na túto školu som sa prihlásil, keď som bol v 9. ročníku základnej školy Jána Amosa Komenského v Tvrdošovciach. Pred konečným rozhodnutím som sa zúčastnil dňa otvorených dverí, kde som mal možnosť pozrieť si výuku i práce tamajších žiakov kuchárov-cukrárov, čašníkov-servíriek a ukážku carvingu-dekoračného vyrezávania z ovocia a zeleniny, ktoré ma už vtedy zaujalo.

Tieto odbory sú bez maturity, no na našej škole je možné urobiť si aj maturitu. V takom prípade je potrebné študovať ešte ďalšie 2 roky. V škole máme nielen všeobecnovzdelávacie predmety, ale aj odborné predmety, na ktorých získame veľa vedomostí z nášho odboru. Všetky nové poznatky prakticky realizujeme na odbornom výcviku pod dohľadom majstrov odborného výcviku každý druhý týždeň.

Študuješ odbor kuchár-cukrár. Ako si sa teda dostal ku carvingu?

Ku carvingu som sa dostal zapísaním sa do carvingového krúžku, ktorý máme v škole každý utorok po vyučovaní. Chcel som vyskúšať niečo nové a keďže na výber som mal z viacerých krúžkov ako napr. aranžovanie, kreslenie, recitácia a pod. ktoré som už poznal zo základnej školy, vybral som si carving.

Spomínal si, že carving sa nezaobíde bez špeciálnych nožov. Aké náradie je ešte potrebné?

Na vyrezávanie sú nevyhnutné špeciálne tvarované nože, dláta, vykrajovadlá, ktoré sa dajú zakúpiť na súťažiach carvingu, ale aj v internetových obchodoch. Vyrezávanie pochádza z Thajska, preto je základom thajský nôž, bez ktorého sa v carvingu nepohne. Dláta v tvare písmen u, v, z, ktoré sú vhodné najmä pre začiatčníkov sú dôležité pri vyrezávaní rôznych kvetov. Ďalej sú to začisťovacie dláta na plastiky ako sú tváre, zvieratká a ďalšie nože ako český, ovocný a zeleninový.

Viem o tebe, že chodíš na rôzne súťaže a prichádzaš domov s rôznymi oceneniami. Pochvál sa nám.

melón a po piatich minútach sme si melón posunuli a takto sme rezali až hodinu. Melóny kolovali z rúk do rúk. Bolo nás 12. No a výsledok je vidieť na fotografii.

Rodina sa nezaobíde bez rodinných slávností. Slávnostný stôl je nepochybne symbolom krásy, hojnosti, mierumilovnosti rodiny. Využívaš svoju kreativitu aj pri takýchto príležitostiach?

Na príprave slávnostného stola sa u nás podieľa každý člen rodiny. Ak oslavujeme v ročnom období, ktoré prináša so sebou teplé dni a večery, tak ocino vonku uvarí kotlíkový guláš, na grile alebo na rošte upečie jahňa či menšie prasiatko. Vtedy je stôl hlavne plný dobrôtok, na ktorých si zgustneme hlavne my chlapi - brat, ocino a ja. Inokedy zasa mamina uvarí slávnostnú polievku, obed a všetko čo k tomu patrí. Ja zase pripravím zákusky a tortu, kde využijem všetku svoju kreativitu pri zdobení, ako aj pri aranžovaní stola. Nikdy nesmú chýbať krásne poskladané papierové obrúsky, správne uložené poháre či príbory na predjedlo, polievku, hlavné jedlo, múčnik či dezert a kávu.

Žiješ v Jatove, ale nepochádzaš z tejto dediny, dokonca si sa ani nenarodil na Slovensku?

Je to so mnou zložitá (úsmev). Bývam na Slovensku, už 7 rokov, v Jatove. Vyrastal som v Srbsku, kde mám všetkých svojich príbuzných a kamarátov. Narodil som sa v Izraeli v meste Tel Aviv. Moji rodičia žili v Srbsku, v slovenskej obci pod názvom Padina, ktorá má 7-tisíc obyvateľov, z toho 99% sú Slováci. Keď sa rodičia zobrali, odcestovali za prácou do Izraelu, kde žili 5 rokov. Po troch rokoch som sa im narodil. Po piatich rokoch sa vrátili do Srbska. Mal som vtedy 2 roky. V Srbsku sme žili do mojich 13-ich rokov, kde som ukončil 6. ročník na Základnej škole Maršala Tita v Padine a následne sme sa presťahovali do Jatova. Potom som nastúpil do 7.ročníka do Základnej školy v Tvrdo-

šovciach. Domov sa nemienim vrátiť, plánujem usadiť sa na Slovensku. Chcem ukončiť strednú školu. Potom by som chcel pokračovať v štúdiu na vysokej škole v Nitre, na čo sa už veľmi teším.

Blížia sa Vianoce - najkrajší sviatok roka. Ako si spomínaš na tento sviatok v Srbsku?

Vianoce v Srbsku sú plné rodinnej pohody, dobrého jedla a množstva darčiekov ako aj na Slovensku. 24. decembra chodia detičky po rodine „palazovať“, za čo dostanú vrecko sladkosti, ktoré si odkladajú pod vyzdobený vianočný stromček, ktorý pod oknom vyzdobia ženičky. Čo sa týka jedla, varí sa kapustnica, pripravuje zemiakový šalát, ražne alebo iné slávnostné mäsité jedlo. Kapra na vianočnom stole by ste márne hľadali... Samozrejme zákusky a torty nesmú chýbať na žiadnej oslave, výnimkou nie sú ani Vianoce.

Popíš nám trochu obec, v ktorej si strávil svoje detstvo.

Padina sa nachádza na území dnešného Srbska vo Vojvodine. Je to dedina s počtom 7000 obyvateľov, z ktorých 99% sú obyvatelia slovenskej národnosti. Padina bola založená v roku 1806 a založili ju slovenské rodiny zo stredného Slovenska. V roku 2006 uplynulo 200 rokov od jej založenia. Pri tejto príležitosti sa konali veľkolepé niekoľko dňové oslavy v kultúrnom dome, na ihrisku a základnej škole. Oslavy boli spojené s hodami, kde nielen Padinčania, ale aj Slováci z Detvy predviedli svoje ľudové tance. Konala sa aj napr.: súťaž o najlepší guláš.

Ako často chodíte do Padiny, kvôli komu a čomu?

Do Srbska sa snažíme chodiť čo najčastejšie. Väčšinou cez školské prázdniny, keď máme viac času na cestovanie. Vtedy obeháme príbuzných a známych. Nikdy sa však nestalo, aby sme stihli navštíviť všetkých, ktorí nás k sebe pozvali na návštevu, keďže máme veľkú rodi-

nu. Napr. prababka (mamina babka), ktorá má už 87 rokov má 10 detí, ktoré už tiež majú svoje deti a tie svoje deti. Podobne je to aj s rodinou z ocinovej strany. Každopádne, vždy sa tešíme na návštevu Srbska, rodiny, kamarátov a všetkých známych.

Čo by si odkázal svojim rovesníkom?

Aby sa snažili v živote nájsť to, čo ich bude naplňovať radosťou a šťastím.

PaedDr. Judita Juhászová

Slávnostné stolovanie

Premýšľali ste už o tom, ako bude tento rok vyzerat váš štedrovečerný stôl? Ak nie, radi vám poradíme, ako ho štýlovo naaranžovať a tiež ako vybrať tie najlepšie vianočné dekorácie.

Než začneme s prípravami štedrovečernej tabule, je potrebné, aby sme si rozmysleli, ako náš slávnostný stôl bude vyzerat. Najdôležitejšie je rozmyslieť si vopred farebnú kombináciu, teda farby, alebo skôr vianočné dekorácie, ktoré pri výzdobe stola použijeme. Klasicky a veľmi vianočne pôsobí kombinácia červenej, zlatej a zelenej farby. Ďalšou veľmi obľúbenou kombináciou je tiež modrá, strieborná a zelená farba. Aj pri aranžovaní vianočného stola platí pravidlo, že menej je niekedy viac. Kombinácia viacerých farieb pôsobí „prepchaným“ dojmom. Ideálne je použitie 2 až 3 farieb.

Čo by na štedrovečernom stole nemalo chýbať?

Ak už sme si vybrali farebnú kombináciu, môžeme začať s prípravami a aranžovaním vianočného stola. Na vianočnom stole by nemal chýbať obrus s vianočným témom, vianočný svietnik, skladané servítky a samozrejme tanieri a príbory. Podľa vášho gusta môžete stôl ozdobiť ešte ďalšími vianočnými dekoráciami. Je lepšie voliť dekorácie z prírodných materiálov, ako tie, čo sa bežne predávajú v obchodoch. Napríklad taký vlastnoručne vyrobený svietnik z čerstvých vetvičiek tuje, cyprušteka, borovice alebo borievky, ktoré nielen krásne voňajú, ale tiež vám umocnia atmosféru Vianoc. Tento svietnik môžete ozdobiť sušenými plátkami pomaranča, citrónu, škrupek a vlašských orechov a šiškami. Do výroby vianočného svietnika môžete zapojiť aj svoje deti.

VIANOCE *na Slovensku*

Oslavy narodenia Ježiša Krista patria u nás k najvýznamnejším sviatkom. Každý rok sa tešíme na ten magický večer pri štedrovečernom stole, ale zároveň sa z roka na rok čoraz viac vzdiaľujeme od pôvodných tradícií slávania. Práve preto sme sa rozhodli pripomenúť si niektoré zaujímavé slovenské tradície. Vianočné obdobie na Slovensku sa podľa našich predkov začína už mesiac pred Štedrým dňom, keď sa postupne rozhoria štyri sviečkynaadventnomvenci. Po mesiaci pripraví prichádza očakávaný Štedrý deň, ktorý v minulosti mal rôzne pomenovania, najstarším používaným bol Kracúň, ale používalo sa i Vilija ci Dohviezdny večer.

Deň sa začínal skoro ráno hlavne pre gazdinky - museli zamiesiť cesto, aby boli s pečením hotové do príchodu prvých koledníkov, ktorí za svoje vinše dostávali odmenu. Každý sa usiloval byť po celý deň v dobrej nálade a ráno sa hneď pri vstávaní obuť, aby bosou nohou nestúpil na holú zem, čo prinášalo nešťastie. Počas dňa sa pripravovali varené jedlá a dodržiaval sa pôst, až kým sa na oblohe nezjavila prvá hviezda.

Vtedy sa podávala večera. Najčastejšie **hrach, šošovica a kapustnica s hribmi**. Na stole mali byť všetky plodiny, ktoré na gazdovstve dopestovali. Ani samotný stôl neostával v obvyklej podobe. Nohy obopínala **reťaz**, aby rodina držala pohromade, v niektorých oblastiach dávali pod stôl aj pracovné náradie. Ľudia vtedy verili, že ten, kto sa nohou dotkne **železa**, bude mať po celý rok zdravé nohy. Známym zvykom bolo dávať pod stôl **seno alebo slamu**, čo symbolizovalo

Ježišovo narodenie, a pod obrus **niekoľko zrníek obilí alebo peniaz**, aby bol nasledujúci rok bohatý. Pred večerou sa všetci pomodlili, každý dostal **oblátku** a na celo **križik z medu**.

Na niektorých dedinách bol zas zvyk, že pred večerou išla gazdiná do komory, tam nabrala koláče, orechy, med, oblátky, a keď vošla do izby, rozhodila do kútov orechy a zavinšovala. Verilo sa, že magickú moc majú v tento večer aj niektoré pokrm.

Šupiny z ryby sa dávali do peňaženky, aby sa nestalo bez peňazí a nesmela sa byť hydina, aby sa majetok nerozlietal. Po večeri sa blízki susedia navštevovali a navzájom si vinšovali. Dievčatá si so svojimi chlapcami vymieňali dary a po medzi domy chodili malí vinšovníci, **spievajú vianočné piesne**. Po spievaní chodili aj **Rómovia**, boli všade vítaní, lebo sa verilo, že prinášajú šťastie. Atmosféru sviatočnej noci dopĺňali

pastieri trúbením a plieskaním bičmi. Štedrý večer ukončila **polnočná omša**, kde sa zišla celá dedina. Pôvodné zvyky a tradície sa v dnešných domácnostiach objavujú už pomenej. Zachovali sa hlavne gastronomické zvyky. Dodržiava sa **celodenný pôst** a hlavne menšie deti stále veria, že ak ho neporušia, večer uvidia **zlaté prasiatko**. Večer už na stole nesmú chýbať oblátky s medom, koláče a ako hlavný chod sa podáva **kapor so zemiakovým šalátom**, pred ktorým si všetci pochutnávajú **na kapustnici alebo na šošovici**.

Po večeri sa rodina presunie k vianočnému stromčeku a rozbaľujú darčeky. **Vianočný stromček**, tradične jedlička, patrí u nás medzi novšie zvyky a jeho **tradícia siaha niekde do polovice minulého storočia**. Po potešení z darov rodina tradične oslavuje ďalej vo svojom kruhu a veriaci idú na polnočnú omšu.

Spracovala:
PaedDr. Iveta Mészárosová

Vianoce *u nás doma*

Naše Vianoce začínajú a končia v našich srdciach a myslí. Najradšej máme pocit, že si konečne môžeme posediť s rodinou. Nehľadíme na hodinky a snažíme sa vychutnať si stretnutia i s príbuznými, ktorých máme ďaleko a stretávame sa len občas. Každé vianočné sviatky si s oboma babičkami vymieňame napečené dobroty a hlavne si užívame chvíle, ktoré si pre seba navzájom vyhradíme. Naša príprava začína vyberaním receptov, pokračuje vymýšľaním dar-

čkov pre všetkých, ktorých máme radi a vrcholí vyberaním tradičných ozdôb, ktoré zdobia nielen stromček, ale i celý dom. Zdobíme však tesne pred sviatkami, aby nám bola celá atmosféra Vianoc vzácna. Máme radi pyžamové rána, keď sa nemusíme ponáhľať. Aj preto nezdobíme príliš skoro, aby nás to zbytočne nelákalo k leňošaniu. Čaro Vianoc u nás trvá do Troch kráľov. Potom sa vraciame do reality a tešíme sa na tie ďalšie Vianoce.

Bc. Eva Borbélyová

Vianočné menu

Vianočné zvyky sa vyvíjali za rôznych podmienok a pod rôznymi vplyvmi, ktoré sa prejavili aj na stravovacích návykoch. A preto sa v našich rodinách najmä v obdobiach sviatkov stretávajú rôzne zvyklosti. Hľadajte a nachádzajte súzvuk medzi tradičným a moderným, a hlavne nezabúdajte na to, že Vianoce sú o atmosfére, ktorá sa nezačína Štedrým dňom. Atmosféru blížiacich sa sviatkov nám deň za dňom pripomínajú aj malé nevšednosti, napríklad i ten kapor vo vani. Pripravili sme pre Vás niekoľko nevšedných receptov na vianočný stôl.

Kapor na severský spôsob

Na obalenie kapra zmiešame 1 lyžicu zemiakového škrobu s dvoma lyžicami vody na ťahavé cestíčko, v ktorom namáčame osolené, prípadne okorenené kúsky ryby. Cestíčko zo škrobu vytvorí krehký chrumkavý obal, ktorý podstatne menej vstrebáva tuk a výsledné jedlo je diétnejšie než kapor vyprážaný v klasickom trojobale.

Čajový punč

Suroviny:

¼ kg cukru, 2 pomaranče, 1 citrón, 1/8 l vody, ½ l čierneho čaju, ¼ l červeného vína, alebo jablkového džúsu, 50 ml umu, rumu, alebo tuzemáku

Postup:

Z umytých citrónov a pomarančov odložíme niekoľko plátkov na zdobenie. Vodu priviedeme do varu, pridáme cukor a kôru z citróna a pomarančov (pozor, aby ovocie nebolo chemicky ošetrované). Potom ešte pridáme hotový čaj, víno, alebo jablkový džús, šťavu z pomarančov a citrónov a rum. Punč zohrejeme, pohár ozdobíme plátkami ovocia a podávame.

Kapor po třeboňsku

Suroviny: 4 porcie kapra, 100 g masla, citrón, lyžica hladkej múky, 4 strúčiky cesnaku, soľ, kmín, olej.

Postup: Očistené porcie kapra pokvapkáme citrónom, osolíme, pokmínujeme, potrieme prepaširovaným cesnakom, obalíme v hladkej múke a pečieme na panvici v rozpálenom oleji po oboch stranách až do zлата. Opečené mäso vyberieme, do výpeku vložíme maslo, rozohrejeme a touto zmesou porcie kapra prelievame.

Vianočný veniec

Suroviny:

Cesto: 500 g hladkej múky, 1 kocka droždia, 2 dl mlieka, 80 g cukru, 150 g masla, 1 ČL prášku do pečiva, štipka soli. Náplň: hrozienka, orechy vlašské, orechy lieskové, kandizované ovocie, rum. Poleva: 1 bielok, 150 g práškového cukru, citrónová šťava

Postup receptu: Minimálne jeden deň pred pečením si hrozienka a orechy namočíme v rume. Na druhý deň si zamiesime cesto. Do vlažného mlieka pridáme cukor a kvasnice a necháme vziť kvások. Do misky si preosejeme múku, pridáme prášok do pečiva, štipku soli, zmäknuté maslo a vypracujeme pevné cesto, ktoré necháme uzavreté, alebo prikryté kysnúť asi tak jednu hodinku. Vykysnuté cesto na pomúčenej doske vyvalkáme do obdĺžnika. Namočenú zmes orechov a hrozieňok necháme na sitku odkvapkať a potom rozvrstváme na cesto. Pridáme kandizované ovocie, a zavinieme po dĺžke. Valec ešte pošúľame, aby sme vytlačili vzduch a aby bol valec rovnomerne hrubý a vložíme ho do pripravenej formy, vrch mierne utlačíme a vyrovnáme necháme asi pol hodinu nakysnúť a dáme piecť na 180°C asi na 40 - 45 minút. Upečený veniec vyklopíme na mriežku a necháme celkom vychladnúť. Pripravíme si polevu z bielku, cukru, citrónovej šťavy a šľaháme ručne alebo mixérom, až nám vznikne tuhá, lesklá, biela hmota. Citrónovú polevu nalejeme na veniec tak, aby stekala nerovnomerne a budila dojem snehovej prikrývky.

Tento recept Vám vybrala Andrea Borosová.

ŠPORTUJME DOMA I V ZAHRANIČÍ

Športovanie patrí medzi tie voľnočasové aktivity, ktoré je možné robiť vonku či vnútri, sám alebo v kolektíve. Môže byť zima či leto, môže fúkať či pršať, milovníci športu si vždy nájdu tú najideálnejšiu chvíľu a miesto pre svoje záľuby. Pozrime sa na to zblízka. Aké sú naše možnosti doma a v zahraničí?

Blížiaci sa zima priťahuje čoraz viac a viac ľudí do cestovných kancelárií a agentúr. Je jedno či ide o kvalitnú lyžovačku v Alpách alebo o šnorchlovanie v Červenom mori v Egypte. Všetko má svoje čaro. Pre lyžiarov a snowboardistov ponúkajú výborné podmienky a kvalitné služby rakúske, talianske, švajčiarske či francúzske Alpy. Ľadovce, stály sneh, funkčné a pohodlné lanovky, cenovo výhodné a vyhovujúce permanentky zvyšujú úroveň a kvalitu lyžovania i samotného oddychu. Pre tých, ktorí neradi cestujú dlho alebo si chcú zalyžovať iba pár dní resp. cez víkend, vyhovujúce podmienky ponúkajú domáce svahy. Nájdu si tu svoju trať začiatočníci ako aj pokročilí lyžiari. Nie

každého však očarujú zasnežené vrchy. Cestovné kancelárie myslia aj na milovníkov letných športov. V tomto období sú však len dve možnosti. Buď ísť k moru a vylihovať na pláži, alebo sa vydať do rôznych wellness centier. Pre tých, ktorí milujú život horúco, vrelo odporúčam divočinu a safari. Väčšie hotely ponúkajú rôznorodé športové aktivity: plážový volejbal, cvičenie, fitness centrá, vonkajšie a vnútorné bazény, paragliding, bocchia, atď. Turistické centrá sa viac menej sústreďujú pri horách. Nájdu si tu svoje menší aj väčší. Pre menších sú určené rôzne prekážkové dráhy, bobové dráhy, turistické chodníky. Pre väčších je tu lezenie, skoky padákom, cyklistika alebo zbieranie húb. V rámci obrovskej ponuky sa často stane, že sa nevieme zorientovať. Ak nevieme ako ďalej, pokojne sa obráťme na odborníka. Sú však aj takí, ktorí si vhodný pobyt hľadajú sami na internete. Nezáleží ako sa rozhodneme. Dôležité je, aby sme dbali na bezpečnosť. Milovníci outdoorových športov by mali byť pripravení na rozmanitosť

počasí. Premočené topánky a šaty vedú znepríjemniť celú dovolenku. Opatrní by mali byť aj tí, ktorí sa radšej venujú plávaniu alebo potápaniu. Aj tu je dôležité dodržať všetky pravidlá. Nepozornosť a neinformovanosť môže spôsobiť nepríjemnosti. Poistenie, víza, parkovacie karty, permanentky, výmena ubytovania alebo nepredvídané, neočakávané výdavky nám môžu tiež zne-

prijímať pobyt. Ak sme dostatočne pripravení, nemôže nás nič prekvapíť.

A čo je najdôležitejšie? Nikdy nezabudnite na dobrú náladu. Ak cesta spĺňa svoj účel a z pobytu sa vrátíme oddýchnutí a spokojní, nepocítíme to len my ale aj naše okolie. S úsmevom na tvári sa problémy ľahšie prekonajú.

Mgr. Csilla Petrécsov Tóth

CSILLI Second Hand Butik

Prekrásne prežitie vianočných sviatkov v rodinnom kruhu, veľa zdravia, lásky, pracovných i súkromných úspechov Vám želá a v novom roku Vás naďalej srdečne očakáva kolektív Csilli Second Hand Butik.

Szeretettel, békeséggel, egészségben, családi körben eltöltött áldott szent karácsonyi ünnepeket és sikerekben gazdag, erőteljesebb 2013 esztendőért kíván a Csilli Second Hand Butik kollektívája, akik az új esztendőben is nagy szeretettel várják a kedves vásárlókat.

WEBOVÉ STRÁNKY
INTRANETOVÉ APLIKÁCIE

Webfinity, s. r. o.
E. Adyho 3
941 10 Tvrdosovce
www.webfinity.sk

Múdra hlavička

Stránku pripravila: PaedDr. Monika Vanyová

EINSTEINOVA HÁDANKA

Túto logickú hádanku údajne vymyslel Albert Einstein a údajne ho 98% ľudí vôbec nevyrieši.

Je rada piatich domov, pričom každý má inú farbu. V týchto domoch žije päť ľudí rôznych národností. Každý z nich chová iné zviera, rád pije iný nápoj a fajčí iné cigarety.

1. Brit býva v červenom dome.
2. Švéd chová psa.
3. Dán pije čaj.
4. Zelený dom stojí hneď vľavo od bieleho.
5. Majiteľ zeleného domu pije kávu.
6. Ten, kto fajčí Pall Mall, chová vtáka.
7. Majiteľ žltého domu fajčí Dunhill.
8. Človek z prostredného domu pije mlieko.
9. Nór býva v prvom dome.
10. Ten, kto fajčí Blend, býva vedľa toho, kto chová mačku.
11. Ten, kto chová kone, býva vedľa toho, kto fajčí Dunhill.
12. Ten, kto fajčí Blue Master, pije pivo.
13. Nemec fajčí Prince.
14. Nór býva vedľa modrého domu.
15. Ten, kto fajčí Blend, má suseda, ktorý pije vodu.

Kto chová rybičky? (patríte medzi tie 2%).

NÁJDI ROZDIELY

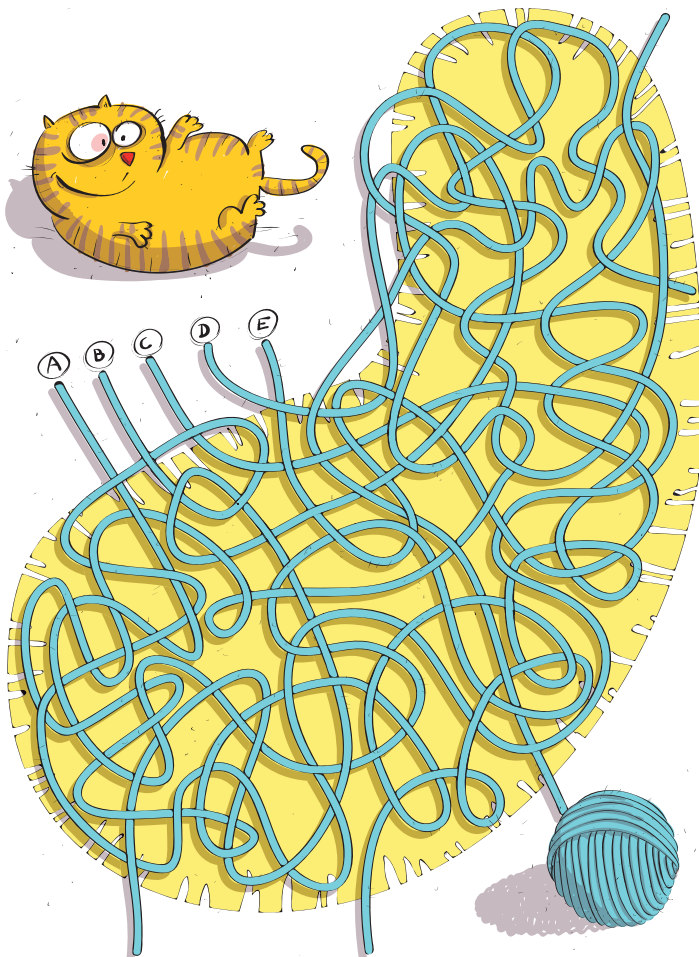
RÍMSKE SUDOKU

		I	VI				VIII	IV
						I		
VIII		III	IX	V				
IV	VII	IX			V			
	VI			II			V	
			VIII			IX	III	VII
				I	VII	II		III
		VII						
VI	V				IV	VII		

MATEMATIKA

Jeden chlapík si požičal v knižnici jednu knižku. Keď ju však začal čítať, zistil, že chýba jeden list. Súčet čísel zvyšných strán je 13000. Koľko mala kniha pôvodne strán? Ktoré čísla strán boli na vytrhnutom liste?

LABYRINT

SLÁVNOSTNÉ ZASADNUTIE OBEČNÉHO ZASTUPITELSTVA

ÜNNEPI KÉPVISELŐ- TESTÜLETI ÜLÉS

KONCERTY KONCERTEK

KONFERENCIA DRUŽOBNÝCH OBCÍ TESTVÉRTELEPÜLÉSEK TALÁLKOZÓJA

VÍNNÁ ULICA BORUTCA

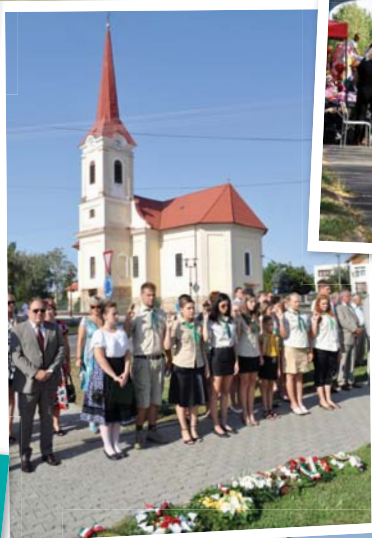
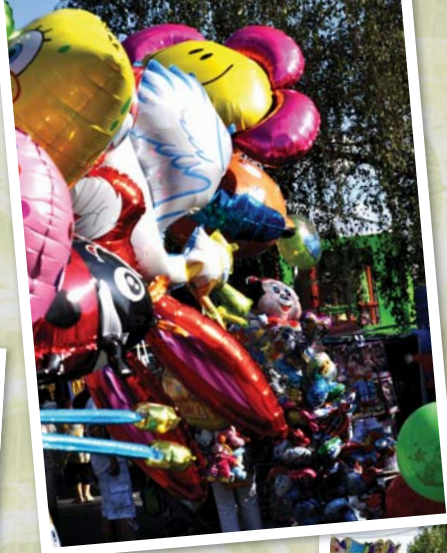

SÚŤAŽ VO VARENÍ GULÁŠA GULYÁSFŐZŐ VERSENY

XIV. DNI SVÄTÉHO ŠTEFANA XIV. SZENT ISTVÁN NAPOK

24. – 27. AUGUSTA 2012, TVRDOŠOVCE
2012. AUGUSZTUS 24 – 27.,
TARDOSKEDD

FOLKLÓRNY FESTIVAL
FOLKLÓRFESZTIVÁL

